

ΝΕΑ ΖΩΗ

ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Τὸ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ (Β' Κορ. γ' 6)

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ — ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ — ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Γ. Κ. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ

Πτυχ. Ιερέως ἐν ΒΑΜΩ Κρήτης

εἰς Βέρον

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΕΠΙΚΑΙΡΑ

ΠΕΡΙ ΚΑΛΔΙΣΤΕΙΩΝ

Εἰτυχῶς φαίνεται ὅτι καὶ ἡ ἀπαίσιας μνήμης αὕτη μόδα (τοῦ περιφήμου καὶ πολυεξαχέστου Γαλλοεβραίου Μωρίς Ντέ βαλέφφ) τοῦ παζαρεύματος καὶ τῆς σαρκικῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν «**Νεῖς**» ἤρξατο νὰ κλίνη πρὸς τὴν δύσιν τῆ. Ἦτο ἐν δεῖγμα τρανώτατον τῆς ἠθικῆς ὑπερεξαχρειώσεως, καὶ ἀσυνειδησίας τοῦ συγχρόνου ἐκφυλεσκόφου καὶ ἐκφάουλου πολιτισμοῦ μας. Ἀντὶ νὰ συστηματοποιηθῶν **Εὐκαλλιστεῖα** (ἢ μᾶλλον **Εὐκακιστεῖα**) καὶ βραβεῖα τῆς ἠθικῆς ἐξυψώσεως καὶ ἠθικῆς τελειοποιήσεως, καὶ ἐπωρελὸς Κοινωνικο-φιλανθρωπικῆς δράσεως τῶν **Νεῖς**, δηλαδὴ δὲ τὰ ἐπίκτητα καὶ ἐπαινετὰ προσότα, ὠρίσθησαν τοιαῦτα διὰ τὰ φυσικὰ προσόντα διὰ τὰ ὁποῖα οὐδὲν βραβεῖον λογικῶς ἀρμόζει, καθ' ὅτι ταῦτα εἶναι δῶρα ἄλλου. Τοῦ Πρωτάρχου, Ὀντοποιοῦ καὶ Κοσμοποιοῦ ἐν Τριᾶδι Ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Τὸ εὐχάριστον ὅμως εἶνε ὅτι ἐπὶ τέλους ἤρξαντο νὰ ἀνανήθωσιν καὶ αἱ **Νεῖς** καὶ οἱ λαοὶ, καὶ ν' ἀποτροπιάζωνται τὸ ἀνόσιον, τὸ ἀνίερν, τὸ ἐναγές, τὸ ἐξέγιστον, τὸ ἀνόητον καὶ καταστροφικὸν τοῦτο παζαρεύμα, διότι τὰ παθήματα τοῦ παρελθόντος ἐγένοντο μαθήματα τοῦ μέλλοντος. Καὶ ἐν πρώτοις ὁ Μουσολίνι τῆς Ἰταλίας, ὁ ρηξικέλευθος καὶ ἰδεώδης ἀγέτης τῆς νεωτέρας Ἰταλίας, ρητῶς ἀπηγόρευσε ταῦτα εἰς τὴν χώραν του διὰ λόγους ἠθικοῦς ὡς ἐτόνισεν εἰς τὴν Διαταγὴν του. Τοῦτιον ἐμ μῆθη καὶ ἡ Αὐστρία, ὅπου ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς κοινῆς γνώμης παρετήθησαν τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν **Εὐκαλλιστεῶν** τοῦ νοσηροῦ, δοληριστοῦ καὶ ὄντως καταστρεπτικοῦ ἔργου των. Εἰς τὴν Ἑλβετίαν ἡ **Νεῖς** Ἐλ

βετία ὠνομάζετο **Μετς** γελοία καὶ σύσσωμος ὁ Ἑλβετικὸς Τύπος ἔγραψεν διὰ πρῶ-
τιμώτερον νὰ ἀπενεμηθοῦν βραβεῖα εἰς τὰς ὠραίας ἀγέλαδας περὶ εἰς τὰς ὠραίας
Μετς! Αἱ φεμινίστριαι τῆς Ἑλβετίας ἐκυκλοφόρησαν εὐρύτατα ἔκκλησιν πρὸς τὰς
νάας ἵνα ἀπόσχουν τῆς πθηκιστικῆς ταύτης σαρκικῆς ἐπιδείξεως ὡς τὰ μάλα φθισιμ
βρότου καὶ ἀλευθρίας! Αἱ δεῖφοροι Ἐταιρίαι συῆστησαν νὰ μὴ προσλαμβάνωνται
εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των αἱ **Μετς** ὡς σφόδρα ἐπιβλαβεῖς! Ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν
Γαλλίαν παρ' ὄλην τὴν ὑπὲρ αὐτῶν προπαγάνδαν, μὲ ἐλαχίστην προθυμίαν καὶ
ἐλάχιστοι ἐκ τοῦ ἐλαφροῦ κόσμου προσήλθον.

Μόνον ἡ ἱστορικιστικὴ, ἡ φιλομουσοτικὴ, ἡ κοσμοφεγγής, ἡ κοσμοπλουτος,
ἡ θεοδόξαστος, ἡ Φωτοδόξερα, ἡ αἰωνοκλεής, ἡ πολὺπλαγκτος καὶ ἀθάνατος Ἑλ-
λάς, ἣτις ἔπρεπε νὰ προηγηθῆ, δὲν ἐκινήθη συστηματικῶς πρὸς καταπολέμησιν
τούτων, τῶν ἀθήων, ἀη' ὦν, ποταπῶν, ἠθολοιγῶν, σισχεῶν, πατριδοφθόρων καὶ συ-
νιδησιοκτόνων. Πολλῶν **Μετς** τῶν παρελθόντων ἐτῶν ἡ τύχη ἀγνοεῖται. Ἡ **Μετς**
Γερμανία δαπάναις τοῦ Γερμανικοῦ Προξενείου μόλις ἐσώθη... Ἡ **Μετς** Πολωνία
ἐξηφανίσθη... Ἡ **Μετς** Ρωσία ἐφυλακίσθη διὰ τὰ χρέη ποῦ συνήψεν ἐν Ἀμερικῇ
ἐξ αἰτίας τῶν πεμπούλων ἀσωτιῶν... Ἰσοῦ τὰ ἀποτελέσματα, φίλοι καὶ σπουδαῖ
οὶ ἀνγκυθῶσται, τοῦ γελοίου, κοινωνιοδόρου καὶ **Πανουκλείου** ψευδοπολιτισμοῦ
μας;...

Δυπούμεθα ὑπερβαλλόντως διότι τὴν πρωτοβουλίαν διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν πε-
ριέργων αὐτῶν χορῶν— πρὸς ἀνάδειξιν τῶν γελοιοδωδεστάτων καὶ ὑπερκαταπτύστων
Μετς— ἀνέλαθεν ἐν ἀκρίσει τῇ Ἑλλάδι, ἡ Ἐνωσις τῶν **Συντακτῶν**! Ὁ
Ἐξωφρενικὸς Ἀμερικανισμὸς διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῶν **Μετς** ἀποτέλεσμα κερδοσκοπι-
κῶν διαθέσεων, κατέπληξεν ἐν ἀρχῇ τὴν Εὐρώπην, τελικῶς δὲ μὴ καταδικάσθη ἀπὸ
ὅλους, ὡς προείπομεν διὰ τὰ καταλήξει εἰς ναυάγιον. Γενικὴ ἡγέρθη ἡ ἀποδοκιμα-
σία ἐναντίον τῆς θραυστικῆς ἀπομπεύσεως τῆς **Ἐννοίας τῆς καλλονῆς** καὶ
τῆς **Παρθενίας**, ἐναντίον μᾶς προσπαθείας, μὲ δόσεις καθαρῶς κερδοσκοπικῆς
μὲ τὴν ὅποιαν κατεπλάγησαν ἐπὶ τινα χρόνον μερικοὶ **σνόμπ**, μερικοὶ κλονιζόμε-
νοι ψευτονεοϋδεῖστε καὶ οἱ ὅποιο ἐκήρυσαν τὸν πόλεμον ἐναντίον τῆς **σειμνῆ**
τητος καὶ δὲν ἐφαντάσθησαν— οἱ παρακρουσμένοι τὰς φρένας καὶ ἐξηυληκό-
τες τὸν νοῦν— διὰ δημιουργοῦν πόσκα θύματα μεταξὺ τῶν κοριτσιῶν καὶ μεταξὺ
τῶν γονέων!

Ἡ πρώτη κραυγὴ τῆς διαμαρτυρίας ἐρέφθη— κατὰ τὴν ἔγκριτον Γαλλικὴν
Ἐφημερίδα τῶν Παρισίων «**Ματέν**»— ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς ἐφέτος ἐκλογεῖσης **Μετς**
Γαλλίας, ὁ ὅποιος εἰς μίαν ἐπιστολὴν τοῦ πρὸς τὴν «**Ματέν**», γράφει ἀδιστά-
κτως, ἀπειρηγμένως, ἀσυγκάλυπτως, σθενερῶς καὶ ἀπροσχηματιστικῶς, διὰ πρόκει-
ται περὶ διεγνομισμῶν ἡθικότητος ἀμβύλλου, ὀδηγούντων συσταχισμένα παιδιὰ ἀσύ-
νετα, ἀπερόικκα καὶ ἀμύελα εἰς τὰ ἀπύθμενα δάθη τῶν ἀπογοητεύσεων, τῶν ψυ

χικῶν ὀδυνῶν καὶ τῶν πολυπλόκων, πολυτρόπων καὶ πολυποικίλων θλίψεων».

Μίαν τῶν σοβαρωτέρων καὶ μᾶλλον συντηρητικῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐφημερίδων ὁ «Φιγκαρώ» τῶν Παρισίων, δὲν ἐδίστασε νὰ τονίσῃ διὰ «**Αὐτοὶ οἱ διαγωνισμοὶ καλλωνῆς εἶναι μόνον αἰτίαι νὰ παρασύρῳνται ἄθῳα πλάσματα πρὸς ὀλισθηροὺς ἠθικοὺς κατηφόρους**». «Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν ὀργανωτὴν τῶν Καλλιστείων (— ἢ μᾶλλον, ὡς προείπομεν, Κακιστείων—) τὸν περιώφυτον καὶ διαδόχον Γελλοεβραῖον Μωρὶς ντὲ Βαλέφφ, διελαλήθη δι, «ὁ δημογράφος οὗτος, ὅστις ὀργανῶνει αὐτοῦ τοῦ εἶδους τοὺς διαγωνισμοὺς ἀτιμᾶζει τὸ ὄνομα τῆς ὑψηλῆς, εὐγενῆς, Ἐθνωφελεῆς, Ἡθοποιοῦν, καὶ κοινωφελεῆς δημοσιογραφικῆς ἐπαγγέλμας».

Αὐτὰ λέγονται εἰς τὴν Εὐρώπην. Αὐτὰ εἰς τὴν Γαλλίαν, τὴν ὁποίαν μερικοὶ θεωροῦν ὡς χώραν ἑλαφρότητας, ὀργίων, ἀκολασίας καὶ κουφονοσίας, ὡς χώραν ἀνδρονηπίων, νηπιεφρόνων, ἀταλοφρόνων καὶ παιδαριογερόντων!., Εἰς τὴν Κοσμοκλυτον, Τηλένδοξον καὶ ὄντως Μεγαλοπραγμονα Εὐγενῆ, καὶ Φιλοσοφοτόκον Ἑλλάδα δὲν ἐλέχθη ἀκόμη σχεδὸν τίποτε.

Καὶ ὅσοι κατὰ καιροὺς ἡκτόνως ἀπνευμάτως καὶ χλιαρῶς διεμωρῶθησαν ἰθεωρήθησαν ὡς ἀντιεραστεικοὶ Προγονόπληκτοι, καὶ καθυστερημένοι sic! Διότι ὡς φαίνεται, ἡ πολυπαθεστάτη καὶ σφόδρα συμφορόπληκτος καὶ ἤδη δύσκληρος καὶ ἀπνεύματος καὶ θείας χάριτος Ἑλλάς μιμείται ἀκόμη, κατὰ τὴν φεβὶ ξενομανῆς καὶ ξενόπληκτος καὶ δὲν ἔχει ἰδικὴν τῆς σκέψιν, δὲν ἔχει, δυστυχῶς, αὐτογνωμοσύνην, αὐτενέργειαν καὶ αὐτοβουλίαν! Τὰ Καλλιστεῖα ὁμοῦ σιωπηρῶς κατεδικάσθησαν καὶ δημοθύμως ἀπὸ τὴν κοινὴν γνώμην ὡς εἶναι περιεργοὶ νεωτερισμοὺς, τὴν ὁποῖον δὲν ἀνέχονται, ὅχι ἀπλῶς τὰ σχετικῶς ἀγὰρ ἤθη καὶ ἰθιμά μας, ἀλλ' οὔτε ἡ λογικὴ, ὁ ὀρθὸς λόγος, οὔτε ἡ ὕγιης ἀντίληψις μας ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐμφάνισιν, οὔτε ὁ τρόπος τῆς ζωῆς μας, οὔτε ἡ στοιχειώδης αἰδῶς, εὐπρέπεια καὶ ἀξιοπρέπεια μας. Καὶ εἰμεθα πλέον ἢ δέβαιοι, διὰ τὴν πρωτοβουλίαν, τὴν ὁποῖαν δυστυχῶς, δυστυχῶς!... ἀνέλαβε καὶ πάλιν ἡ Ἐνωσις Συντακτῶν τῆς Ἑλλάδος, δὲν θὰ ἐπαναληφθῇ εἰς τὸ ἐρχόμενον ἔτος. Εἴθε, μυριάκις εἴθε!...

Διὰ τὸν Ε.Ε.Ν. Α. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ (Ἱατρός)

ΔΟΞΑΣΙΑΙ ΠΕΡΙ ΧΡΕΤΙΑΝΙΣΜΟΥ

ΥΠΟ ΤΟΥ Μ. ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ

«Ὅταν ὁ Μέγας Ναπολεὼν ἦτο ἐξόριστος εἰς τὴν νῆσον τῆς Ἁγίας Ἑλένης σκεπτόμενος καὶ φιλοσοφῶν περὶ πολλῶν πραγμάτων καὶ μάλιστα περὶ τοῦ Χρηστιανισμοῦ, καὶ εἰδίως περὶ τοῦ θεμελιώσαντος αὐτὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔγραψε τὰς ἐξῆς φιλοσοφικὰς σκέψεις τὰς ὁποίας παραθέτομεν μετὰ τὴν πεποιθήσιν διὰ τὴν ἀνάγνωσις τῶν θὰ γίνῃ μετ' ἐπιστάσεως καὶ θὰ ὠφελήσῃ.

«Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς διατέσσει αἰθετικῶς νὰ πιστεῦθωμεν εἰς τὴν διδασκαλίαν του, χωρὶς νὰ εἶδῃ εἰς ἡμᾶς ἄλλον τινὰ λόγον, εἰμὴ τὸ μέγα καὶ κα-

ταπληκτικὸν ρητὸν:

— Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεός.

«Ἀναμφιβόλως, διὰ τὴν παραδεχθῆναι τὸ ρητὸν τοῦτο ἐκ τοῦ ὁποῦ πᾶν-
τα τὰ ἄλλα πηγάζουσι, πρέπει νὰ ἔχη πίστιν. Ἄφοδ δὲ ἀπαξ ἡ Θεότης τοῦ Χρι-
στοῦ γίνῃ παραδεκτὴ, ἡ εὐαγγελικὴ διδασκαλία παρουσιάζεται μετὰ τὴν ἀκριβείαν
ᾧσι πᾶς νὰ τὴν ἐννοῇ καὶ θαυμάζῃ τὸ ὕψος καὶ τὴν τελειότητα αὐτῆς.

«Ὁ Χριστιανισμὸς ἀνώτερος πάσης φιλοσοφίας καὶ πάσης θρησκείας, λέγει
μεθ' ἀπλοκρίτους.

«Ὁδῶτε κώποισι εἶδε τὸν Θεόν, εἰμὴ ὁ Θεός. Ὁ Θεός ἐφανερῶθη ἐν σχο-
κί, ἡ δὲ φανέρωσις του εἶναι μυστήριον, τὸ ὁποῖον τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα δὲν δύ-
ναται νὰ κατανοήσῃ. Ἄλλ' ἀφοῦ ὁ Θεός ἐλάλησεν, πρέπει νὰ πιστεύσωμεν εἰς
Αὐτόν».

«Τὸ εὐαγγέλιον διδάσκει ἀρετὰς, αἵτινες ἐπιτελεῖσθαι δραστηρίως ἐπὶ τοῦ
πνεύματος τοῦ ἀνθρώπου καὶ θέλγουσι τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Μελετῶντας αὐτὸ αἰ-
σθάνεται, ὅτι αἰσθάνεται ὁ θεορῶν μετ' ἔκστασιν τὸν οὐρανόν. Τὸ εὐαγγέλιον δὲν
εἶναι ἀπλῶς βιβλίον, ἀλλ' ἀλήθεια ζῶσα, ἐνεργοῦσα μετὰ δυνάμεως, αὕτη κατα-
βάλλει πᾶν πρῶτοκῶμα ἐγειρόμενον κατὰ τῆς ἐξαπλώσεως αὐτοῦ. Πολλὰκις ἀνέ-
γνωσα τὸ ἔξοχον αὐτὸ βιβλίον καὶ πάντοτε ἠεθάνθην τὸ αὐτὸ ἐνδιαφέρον.

«Ὁ Χριστὸς διδάσκει σαφῶς, καὶ ἐκφέρει τὴν διδασκαλίαν του μετὰ τόσην
βεβαιότητα καὶ ἀπλοκρίτητα, ὥστε συγκιεῖ καὶ τὸν ἀπαιδευτὸν καὶ τὸν πε-
παιδευμένον.

«Εἰς οὐδὲν ἄλλο βιβλίον εὐρίσκειται τοιαύτη σειρὰ ὡραίων ἰδεῶν καὶ ἀπο-
φθεγμάτων, τὰ ὁποῖα διδύκουσι κατὰ γραμμὴν, ὡς αἱ οὐράναι στρατιαί, καὶ ἐμ-
ποιοῦσιν εἰς τὴν καρδίαν ἡμῶν τὸ αὐτὸ αἶσθημα, τὸ ὁποῖον αἰσθάνεται τις, εἰς ὡ-
ραίαν θερινὴν ἐσπέραν θεωρῶν τὸ ἀπέραντον χάος τοῦ περιλάμποντος οὐρανοῦ μεθ'
ἄλλης τῆς δόξης τῶν ἀστρῶν.

«Ὁδῶτε ἡ καρδία ἡμῶν διατρέχει κίνδυνον ἀποπλανήσεως, ὅταν ἔχωμεν τὸ
εὐαγγέλιον ἀνά χειράς, Ἐξ αὐτοῦ διδασκόμεθα, ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Θεός γίνεται φί-
λος, πατὴρ καὶ ἀληθὴς Θεός ἰκεῖνων, οἵτινες πιστεύουσιν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἀ-
γαπῶσιν αὐτὸν. Μήτηρ δὲν ἔχει περισσείραν φροντίδα ὑπὲρ τοῦ γαλακτοτροφου-
μένου αὐτῆς νηπίου. Ἡ ψυχὴ, ἀναγενομένη τὴν καλλονὴν τοῦ εὐαγγελίου δὲν δ-
ῆκει πλέον εἰς αὐτήν. Ὁ Θεός τὴν κατακυριεύει καὶ αὐτὸς ὁδηγεῖ τοὺς στοχα-
σμοὺς καὶ δυνάμεις αὐτῆς.

«Ὅποια ἀπόδειξις τῆς Θεότητος τοῦ Χριστοῦ! Ἡ δὲ τοιαύτη κατακυριεύσις
δὲν ἀποβλέπει εἰμὴ εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ πνεύματός μας, εἰς τὴν καθαρότητα
τῆς συνειδήσεως καὶ τὸν ἁγιασμόν τῆς ψυχῆς.

«Ἐν συντόμῳ διῶχυρίζομαι, ὅτι θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ὑπάρ-

χει δ' ἐν τοῖς οὐρανοῖς Θεός, ἂν ἠδύνατο ἀπλῶς τις ἄνθρωπος νὰ κατανοήσῃ καὶ πραγματοποιήσῃ ἐπιτυχῶς τὸ γειγναιταῖον σχέδιον τοῦ νὰ ἀρκέσῃ καὶ ἀποδώσῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν ὑπερτάτην λαιρείαν τοῦ Θεοῦ, σφετεριζόμενος τὸ ὄνομα Αὐτοῦ. Ὁ Ἰησοῦς εἶνε ὁ μόνος, ὅστις ἐιδόλησε ταῦτο, ἀνακηρύξας ἑαυτὸν μετὰ θάρρους Θεὸν διὰ τοῦ. * Ε γ ῶ ε ἰ μ ε τ ὁ Θε ὁ ς.

* Ἡ ἱστορία δὲν ἀναφέρει οὐδένα ἄλλον ἄνθρωπον, ὃ ἀπέως τόσον φανερά ἐκήρυξεν ἑαυτὸν Θεόν. Ἡ μυθολογία δὲν λέγει οὐδ' αὐτοῦ, ὅτι ὁ Ζεὺς καὶ οἱ ἄλλοι Θεοί, ἀπεθίωσαν αὐτοῦ, ἀλλ' οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν ἀπεθίωσαν αὐτόν. Ἀπλῶς ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ἄνθρωπος ὢν, ἐτολήθη νὰ καλέσῃ ἑαυτὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κληὴν ἅπασα ἡ Ἑλλάς ἐμυκτήρισε τὴν ἀλαζονείαν του ταύτην—ὁμοίως καὶ ἡ ἀποθέσις τῶν Ρωμαίων αυτοκρατόρων δὲν ὑπῆρξε γεγονός σπουδαῖον παρὰ τοῖς Ρωμαίοις. Ὁ Μωάμεθ καὶ ὁ Κομφούκιος, ἀπλῶς ἐκήρυξαν ἑαυτοὺς μεσίτας τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Πῆξ λοιπὸν εἰς Ἰουδαίος τοῦ ὁποίου ἡ ἱστορικὴ διαφρεξίς εἶνε βεβαιουμένη, ἡ ὄλων τῶν ἄλλων συγχρόνων του, αὐτοῦ μόνος, υἱὸς εἰκτονος, παρουσιαίξεται εἰς τὸν κόσμον ὡς Θεός, καὶ ὡς κλέστης τοῦ παντός. Ἡ Πῆξ εἰς πτωχὸς καὶ ἄσημος Ἰουδαίος ἱπισύρει εἰς ἑαυτὸν πᾶσαν λαιρείαν καὶ ἰδίαις χερσὶ ἀνεγείρει τὴν θρησκείαν του οὐχὶ ἐκ λίθων, ἀλλ' ἐξ ἀνθρώπων; Ἐκ θαμβώνουσιν ἡμεῖς τὰ κατορθώματα τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ ὁμοῦ Ἰδοῦ κατακτητῆς, ὅστις ἐνώνει καὶ συσσωματώνει ἐν ἑαυτῷ ὄχι ἐν ἔθνος, ἀλλ' ὀλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα. Ὁμοῖον θαῦμα!

Ὁ Ἰησοῦς ζητεῖ δι' ἑαυτὸν τὴν ἀγάπην τῶν ἀνθρώπων ἀπολύτως καὶ τὸ κατορθώνει παρ' αὐτοῦ, ἐνῶ ὁ φιλόσοφος ματαιῶς ζητεῖ πολλάκις ταύτην παρὰ φίλου, ὁ πατήρ παρὰ τῶν τέκνων του, ὁ ἀνὴρ παρὰ τῆς γυναικὸς του καὶ ὁ ἀδελφεὸς παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ του. Ὁ Ἰησοῦς κατέρωθωσεν ὅ,τι ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ Καῖσαρ, ὁ Ἀννίος, ὁ Δουδοβικός ΙΑ' μὲ ὄλην τὴν εὐφυίαν αὐτῶν δὲν κατέρωθωσαν. Οὗτοι κατέρωθωσαν ὄλον τὸν κόσμον, ἀλλὰ δὲν κατέρωθωσαν νὰ ἴχωσιν οὐδέ ἕνα φίλον. Εἶμαι ἴσως ὁ μόνος σήμερον, ὅστις ἀγαπᾷ τὸν Ἀννίον, τὸν Καῖσαρα, τὸν Ἀλέξανδρον.

Ὁ Μέγας Λουδοβικός ΙΑ', ὅστις τόσον ἐδόξασε τὴν Γαλλίαν, δὲν ἀπείκησεν οὐτε ἕνα φίλον εἰς ὄλον τὸ Ἑράτο: του, οὐδέ κἀν εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ οἰκογένειαν. Τῆ ἀληθείᾳ ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα ἡμῶν. Ἀλλὰ διατε; διδοτε ὅκακοσωμεν εἰς φυσικὴν τινα ἀνάγκην ἱμφωπεύουσιν ἐντὸς ἡμῶν, καθὼς καὶ ἐντὸς τῶν λοιπῶν ζώων, ἡεὶς ὀποχρεώνει ἡμᾶς νὰ ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα μας καὶ νὰ φρονιζώμεν διὰ τὴν ἱζωήντων, καὶ ὁμοῦ πόσα τέκνα μένουσιν ἀναίσθητα εἰς τὰ θωπεύματα μας καὶ εἰς τὰς συνεχεῖς ὀπὲρ αὐτῶν φρονιδαὶς ἡμῶν, πόσα τέκνα ἀγνώμονα καὶ ἀχάριστα! Σὺ, στρατηγὴ Βερτεράνδε, ἀγαπᾷς τόσον τὰ τέκνα σου, καὶ ὁμοῦ εἰσαιβέβαιος, ἀ, ἐξ ἱσου θ' ἀνταγαπηθῆς; Αἱ συνεχεῖς καὶ ἀδικόκοποι κρὸς αὐτὰ ἀγαθα-

εργία σου δὲν εἶναι ἱκαναὶ νὰ τοὺς ἐμπνεύσῃς τοιαύτην ἀγάπην, ὅποια ἡ τῶν Χριστιανῶν πρὸς τὸν Χριστὸν! Μετὰ τὸν θάνατόν σου τὰ τέκνα σου θὰ σὲ ἐνθυμῶνται δέξια, δὲν κατασπαταλήσω τὴν περιουσίαν σου, ἀλλ' οἱ ἕγγονοὶ σου θὰ ἀμφιβάλλωσι καὶ ἂν ὑπῆρξες ποτὲ ζῶν...

Καὶ ὅμως σὺ εἶσαι ὁ στρατηγὸς Βερετράνδος. Ἐπὶ τῆς νήσου ταύτης εἰς τὴν ἐβρισκόμεθα, δὲν σοὶ ἔμεινε ἄλλη κατηγορία εἰμὴ ἡ εἰκοθένειά σου.

«Ὁ Χριστὸς ὠμίλησε πρὸ τινῶν αἰώνων, καὶ ἔν τ' αὐτῷ αἱ γενεαὶ τῶν ὅπαθων του, διαδοχόμεναι ἀλλήλας συνδέονται μετ' αὐτοῦ μὲ δεσμὰ στενότερα τῶν τοῦ αἵματος, μὲ ἀγίαν τιμὰ ζωσέν, τὴν ὅποιαν καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος δὲν δύναται νὰ καταβάλῃ.

Αὐτὸς ἀνάπτει εἰς τὰς καρδίας τὸ πῦρ τῆς ἀγάπης, τὸ ὅποτον ἀποτεφρῶναι πᾶσαν ὑπερφιλαντίαν, πάντα ἐλαττώματα. Εἰς τὸ θαῦμα τοῦτο τῆς θελήσεώς του, πῶς νὰ μὴ γνωρίσῃ τις τὸν λόγον τοῦ Δημιουργοῦ τοῦ κόσμου;

«Οἱ θεμελιῶται τῶν θρησκειῶν δὲν ἔλαβον ποτὲ οὐτε κεν τὴν δὲν τῆς μυστηριώδους ταύτης λέξεως, ἥτις εἶναι ἡ οὐσία τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπὶ τὸ ὡραῖον ἔννομα τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης.

Ἔσται κοινὸν τὸ μεγαλύτερον θαῦμα τοῦ Χριστοῦ, ἀνετηρηθήτω εἶνε ἡ βασιλεία τῆς ἀγάπης. Αὐτὸς μόνος, θυσιάσας τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν του, κατώρθωσε ν' ἀνυψώσῃ τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου μέχρι τοῦ ἀοράου Θεοῦ. Αὐτὸς μόνον ἐν τῇ θυσίᾳ ταύτῃ ἐδημιούργησε δεσμὸν μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ Γῆς.

«Πάντες οἱ πιστεύοντες εἰς Αὐτὸν εὐλεκρινῶς αἰσθάνονται τὴν ἀξιοθαύμαστον ταύτην ἀγάπην, ἀγάπην ὑπερανθρώπου, ἀγάπην θεῖαν—φαινόμενον ὑπὲρ τὴν ἀνθρωπίνην διάνοιαν καὶ ἀντίληψιν, ἐκ τῶν μετεκκρισθέντων ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς διὰ τοῦ νέου τοῦτου Προμηθέως, τοῦ ὁποίου ὁ χρόνος, ὁ μέγας τοῦτος πανδοκίμετος καὶ ἐκμηθεύτης, δὲν ἠδυνήθη οὐτε νὰ φθεῖρη, οὐδὲ νὰ περιστρίψῃ τὴν διάρκειαν. Ἰδοὺ δ, τι ἔγω ὁ Ναπολιαν, θαυμάζω ὑπὲρ πᾶν ἄλλο. Ἰδὲ δ, τι ἀποδεικνύει εἰς ἐμὲ σαφέστατα τὴν ἀπόλυτον Θεότητα τοῦ Χριστοῦ!

«Ἐγὼ συνέπρασον μὲ τὰ πλήθη, τὰ ὅποια ἀπέθνησκον ὑπὲρ ἐμοῦ. Θωροῦ ὅμως βλασφημίαν τὸ νὰ συγκρίνω τὸν ἐνθουσιασμόν τῶν στρατιωτῶν μου, μὲ τὴν Χριστιανικὴν ἀγάπην. Ἀπητήτω νὰ εἶμαι ὁ ἴδιος παρῶν, ὥστε μὲ τὸν ἤλεκτρισμόν τοῦ δλέμματός μου καὶ μὲ τὴν φωνὴν μου ν' ἀνάπτω τὸ πῦρ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν... Βεβαιότατα κατέχω τὸ μυστήριον τῆς μαγικῆς ταύτης δυνάμεως, ἥτις κατακυριεύει τὸ πνεῦμα ἀλλὰ, δὲν δύναμαι νὰ τὸ μεταδώσω εἰς ἄλλον—οὐδεὶς τῶν στρατηγῶν μου ἔλαβεν αὐτὸ ἐξ ἐμοῦ—δὲν ἔχω τὸ πλεονέκτημα τοῦ νὰ διακονίσω τὴν ἀγάπην μου εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ὥστε νὰ ἐκτελέσω τεράστια ἀνευ τῆς βοήθειας ἐλικῶν μέσων καὶ τῆς τύχης.

«Τώρα, ὅπου κατὰκειμαι, ἐν τῇ Ἁγίᾳ Ἑλένη, τώρα εἶμαι μόνος καὶ προ-

σηλωμένος ἐπὶ τοῦ βράχου τούτου, εἰς ὑπὲρ ἑμοῦ μάχεται καὶ κατακτῆ αὐτοκρατορίας; Ποῦ εἶναι οἱ ἀδελκοὶ μου; Τίς μὲ ἰνυμεῖται; Τίς φροντίζει περὶ ἑμοῦ ἐν Ἐθρώπῃ; Τίς ἔμεινεν εἰς ἡμῶν πιστὸς; Ποῦ εἶνε οἱ φίλοι μου; Δὲν βλέπω παρὰ ἑσῶς τοὺς δύο ἢ τρεῖς, τοὺς ὁποίους ἡ ἐμπιστοσύνη θὰ ἀποθανάτισθ'· οὗτοι συμμετέχετε τῶν δεινῶν μου, οὗτοι μὲ παρηγοροῦτε εἰς τὴν ἐξορίαν μου. Ναι, ἡ ὁμαξία μου ἔλαμψε μὲ δὴν τὴν λαμπρότητα αὐτῆς εἰς τὸ διδῆμα καὶ εἰς τὴν ὁμοιότητα τῆς ἰουδαίας· ἀλλ' ἤδη ἀπῆλθεν ἡ δυστυχία, καὶ ἡ λοῦσις τῶν σωματῶν κατέβη καὶ τὸ τελευταῖον ἔργον (σαβοῦραν). Ὁ χρόνος ἄλλογον καὶ ἄλλογον ἐξηφανίσθη καὶ δὲν εἴμεθα πλέον Βερτράνδης, ἡπαρὰ μόλυβδος, καὶ μετ' οὐ πολὺ θὰ γίνωμεν καὶ σποδός.

«Τοιαύτη, εἶνε ἡ εἰρημένη τῶν μεγάλων ἀνδρῶν! Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ τοῦ Καίσαρος, ἡ τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἔπε τα λησιμονοῦμεθα! Τὸ ὄνομα ἐνδὲς κατακτητοῦ ἢ αὐτοκράτορος ἀποβαίνει, ἐφεξῆς θίμα σχολαστικόν! Τὰ κατορθώματά μας ὑποπίπτει εἰς κρίσεις καὶ θικρισίς ἐνδὲς παιδεγωγῶς ὁ ὁποῖος περιοδικῶς δὲ μὲν ἐκθιάζει δὲ δὲ ὑβρίζει ἡμᾶς.

«Μὲν ἀπέθανε ὁ Λουδοβίκος ὁ 18', καὶ ὑγ'αυτελείφθη μόνος, μόνωτατος ἐν τῷ καιρῷ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ἰσίων του ἀδελφῶν, καὶ ἴσως ἐγένετο ἀντικείμενον γέλωτος, διότι δὲν ἦτο πλὴν κυριάρχης των. Ἦτο πῶμα, φέειτρον, τάφος.

«Ἐτι μικρὸν, — καὶ αὐτὸ τοῦτο θὰ συμβῆ καὶ εἰς ἐμὲ αὐτόν. Δολοφονηθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς ἡριστοκρατίας ἀπέχρημαι πρὸς Κύριον, τὸ δὲ σῶμα μου θα πτόμενον εἰς χθῶα θὰ γίνῃ σκολήκων βρῶμα καὶ δυσωδία. Ἴδου μετὰ μικρὸν, ὁ προσορισμὸς τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος... ὁποῖον χέσμα μεταξὺ τῆς μεγίστης μιθαρνήτητός μου καὶ τῆς αἰωνίου Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ κηρυττομένου, ἀνακχυροισμένου, ἐγκωμιαζομένου, ἀγαπωμένου, λατρευομένου καὶ ζῶντος εἰς ἅπαντα τὴν ὀφῆλιον.

Ἐἶνε τοῦτο θάνατος; Δὲν εἶνε μᾶλλον ἀθανασία; Οὐδὲς εἶνε ὁ ἀθάνατος θάνατος τοῦ Χριστοῦ, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ...

Ὁ αὐτοκράτωρ ἰσώπησεν, καὶ ἐπειδὴ ὁ στρατηγὸς Βερτράνδος ἐπίσης ἰσώπησεν. «Δὲν ἐννοεῖς, ἐπανέλαθεν ὁ αὐτοκράτωρ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶνε Θεός; Αἶ καλῶς! συγχώρησόν με, διότι ἡ κατήθην ὀνομάσας σε στρατηγὸν μου.

N. K. H. A.

ΔΙΑ ΤΟΝ κ. ΛΕΩΝ. ΦΙΛΙΠΠΙΑΝ Διευθυντὴν
τῶν Ἐρησχυμάτων ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας

ΕΠΙΔΑΝΗΘΗΜΕΝ;
ΔΕΝ ΣΚΙΑΜΑΧΟΥΜΕΝ ΟΥΔΕ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΤΥΧΟΝΤΩΝ ΦΙΛΟΝΕΙΚΟΥΜΕΝ

B'.

Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον ἐγράφομεν ὅτι πλὴν τῶν ἐν αὐτῷ ἀναγραφεισῶν ἐρωτησεων ἐλάβομεν καὶ ἄλλας παρὰ τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «ΝΕΑΣ ΖΩΗΣ», πρὸς ἃς ἐθεωρήσαμεν καθήκον μας ν' ἀπαντήσωμεν συμμορφούμενοι πρὸς τὴν παραγγελίαν τῆς Καινῆς

Διαθήκης καθ' ἣν δέον νὰ ὦμεν εἴ «**Ἔτοιμοι αἰεὶ πρὸς ἀπολογία**» παντὶ τῷ αἰτιῶντι: ἡμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ἡμῶν ἐλπίδος» Α' Πέτρ. γ. 15.

Ἡ «**Νέα Ζωή**» στοιχοῦσα εἰς τὴν σύστασιν ταύτην τοῦ ἀποστ. Πέτρου, ἐθεώρησε καθήκον τῆς ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὰς ὑποβληθείσας αὐτῇ ἐρωτήσεις, διότι εἶνε θιασῶτις τῆς συζητήσεως καὶ τῆς ἐρεῦνης. Διότι πιστεύει ἀκραδάντως ὅτι ἡ συζήτησις καὶ ἡ ἔρευνα πάντοτε ὠφελεῖ.

Ἐρωτῶμεν τί ἔπρεπε νὰ πράξωμεν κ. Φιλιππίδη; Νὰ σιωπήσωμεν; Νὰ δεῖξωμεν διὰ τῆς σιωπῆς ὅτι ἀγνοοῦμεν ὅ,τι καὶ οἱ ἐρωτῶντες; Μὰ τότε τί θὰ πῇ ἱερεύς; Ὅταν ὁ ἐρωτῶμενος ἱερεύς ἀγνοῇ τὰ πάντα, εἶνε ἱερεύς; εἶνε ποιμὴν; εἶνε λύχνος ἐπὶ τὴν λυχνίαν; Τὸ «**πίστευε καὶ μὴ ἐρεῦνα**», εἶνε ὀλέθριον, εἶνε ἀντιχριστιανικόν» εἶνε κί β δ η λ ο ν τῆς θρησκευτικῆς χαυνότητος καὶ ἀδρανεῖας κ α τ α σ κ ε ῦ α σ μ ε. Ὁ Χριστὸς κατηγορηματικῶς ἐπιτάσσει «**ἐρευνᾶτε τὰς Γραφάς**». Μὴ εἰς τὸν δυστροποῦντα Θωμᾶν δὲν ἀπηύθουε τὴν πρόκλησιν «**Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδες**»; Ὁ Λουκᾶς δὲν τιλοφορεῖ τοὺς ἐν Βερρεῖαι πιστοὺς ὡς—κατὰ Θεόν καὶ Χριστόν—εὐγενεῖς, ἐπειδὴ ὄχι μόνον ἐδέχθησαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ πάσης προθυμίας, ἀλλὰ καὶ ἀ ν ε κ ρ ι ν ο ν τὰς Γραφάς καὶ ἐδυσάνιζον καὶ ἀνηρεύων «**καθ' ἡμέραν εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως**» μέχρις οὗ ὁ νοῦς των συγκατετίθη, καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, ὄχι κατὰ ἐξωτερικοὺς τύπους καὶ ρουτίνας, ἀλλ' ἀληθῶς, γενόμενοι κατ' ἐπίγνωσιν ὀπαδοὶ Αὐτοῦ;

Ἡ λατρεία τῶν χριστιανῶν, λέγει ὁ σοφὸς καὶ μέγας τοῦ Γένους διδάσκαλος Κοραῖς, ὀνομάζεται λ ο γ ι κ ῆ καὶ τὸ γάλα τῆς πίστεως λ ο γ ι κ ὸ ν (Ρωμ. ιβ' 1. Α' Πέτρ. β' 2.) τὸ ὁποῖον σημαίνει, ὅτι ἡ θρησκεία τῶν χριστιανῶν ἔχει λόγον καὶ ἐπομένως ἔρευναν καὶ ἀπόδειξιν. Καὶ ἐπειδὴ τοιαύτη εἶνε ἡ ἡμετέρα θρησκεία, διατί νὰ φοβώμεθα νὰ τὴν ἐρευνήσωμεν, εἰ ἔχοι, ταῦτα οὕτως; Τὸ νὰ λέγῃ τις, ὅτι πρέπει νὰ πιστεύωμεν χωρὶς ἐρεῦνης εἶνε μία αἵρεσις μεγαλύτερα ἀπὸ ὅλας τὰς αἱρέσεις. Τῶν χριστιανῶν ἡ θρησκεία δὲν φοβεῖται τὴν ἔρευναν, δὲν τρέμει τὴν ἐξέτασιν».

Αὐτὰ, καὶ αὐτὴ ἡ πίστις, μᾶς ἔκαμεν, κ. Φιλιππίδη, μετὰ θ ἄ ρ ρ ο υ ς ν' ἀπαντήσωμεν εἰς ὅλας τὰς γενομένας ἡμῖν ἐρωτήσεις, ἐν αἷς καὶ εἰς τὰς ἐρωτήσεις, αἵτινες ἀφῶρων τὴν τελετὴν τοῦ Ἐπιταφίου, τὰς εὐχὰς τὰς ἀναγιγνωσκομένας εἰς τὴν λεχῶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου, τὴν ὀγδόην καὶ τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς γεννήσεως καθὼς καὶ τὰς εὐχὰς τὰς πρὸ τοῦ βαπτίσματος.

Δὲν ἐσκέφθημεν ὁμῶς ὅτι εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν ὁ ἱερεύς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἔχη γνώμην καθ' ὁμᾶς, παρὰ μόνον νὰ σημαίῃ τὴν καμπάναν καὶ νὰ εἶνε φωνογράφος δι' ὃ καὶ ἐπληρώθημεν μετὰ τὸ νόμισμα ποῦ ἔπρεπε. Καταστάνας ἀ ν υ π ὀ φ ο ρ ο ι, διότι ἀντὶ νὰ γίνωμεν διομήχανοι περιάπτων (γυμνασίων), καὶ δι' αὐτῶν νὰ θεραπεύωμεν πᾶσαν νέσον [καὶ μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ, ἐτολμήσαμεν νὰ ἐκδίδωμεν περιοδικόν καὶ δὴ νὰ ἀπαντῶμεν εἰς ἐρωτήσεις, ἐμγνύθημεν διὰ τὰς ἀπαντήσεις τὰς ὁποίας ἐδώκαμεν εἰς τὰς ὡς ἄνω ἐρωτήσεις, ὡς αἰρετικοὶ, δύο ἔτη μετὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτῶν.

Ὁ καθ' ἡμῶν κηρυχθεὶς ἀκήρυκτος πόλεμος, διότι κατέστημεν ἄ ν υ π ὀ φ ο ρ ο ι,

μᾶς ἤγαγε δυστυχῶς εἰς τὴν σκίψιν νὰ ζητήσωμεν δι' ἐπιστολῆς τὴν γνώμην σας ὡς ἐπαγγελομένου τὸν θρησκευολόγον ἐπὶ τῶν δοθεισῶν ὑφ' ἡμῶν ἀπαντήσεων. Ἀντὶ ὅμως ὡς ἐπιστεύομεν νὰ λάβωμεν τὴν γνώμην σας ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐπιστήμης ἐπὶ τούτων, ἔλαβομεν ἀπαντητικὴν ἐπιστολὴν σας περιέχουσαν ἕνα ὄρυμν κατηγορητήριον διότι διὰ τῶν δοθεισῶν ὑφ' ἡμῶν ἀπαντήσεων διεπράξαμεν δῆθεν ἔγκλημα θιζαντες θέματα ἄλλότρια πρὸς τὸν ἠθικοθρησκευτικὸν καταρτισμὸν τοῦ πληρώματος τῶν πιστῶν τοῦ Χριστοῦ.

Προτοῦ νὰ προδῶμεν εἰς τὴν ἀνάσκειν τῆς δικολοβικῆς, φαρισσαϊκῆς, καὶ μετῆς θρησκευτικῶν ἐσφαλμένων κατὰ πρῶτοφανή καὶ πρωτάκουστον τρόπον γνώμων, ἐπιστολῆς σας, θὰ παραθέσωμεν πρῶτον τὰς ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις ἅς ἐν τῇ «Νέα Ζωῇ» ἐδημοσιεύσαμεν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 44—45 καὶ χρονολ. 1 Ἀπριλίου 1929 καὶ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 60—61 καὶ χρονολ. 1 Δεκεμβρίου 1929 δι' ἅς ἐμνηύθημεν καὶ ἐφ' ὧν τὴν γνώμην σας ἐζητήσαμεν, καὶ εἶτα ἀμέσως τὴν ἐπιστολὴν σας, ἵνα οἱ ἀναγνώσται ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν ταύτας καὶ ταύτην, μὴ παρακολουθήσωσιν εὐχέρως.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ

(Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 44—45 φύλλου)

ΕΡΩΤΗΣΙΣ— Ὁ κατὰ τὴν Μεγάλῃν Παρασκευὴν στολισμὸς δι' ἀνθέων τοῦ Ἐπιταφίου, αἱ φαλλόμενοι γνωστοὶ ὕμνοι τοῦ Ἐπιταφίου κατὰ τὴν νύκτα τῆς Μ. Παρασκευῆς καὶ ἡ περιφορὰ αὐτοῦ ἀνὰ τὰς ὁδοὺς, καὶ πλατείας, ἦσαν καθιερωμένα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ; Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἀπὸ πόσε ἤρξαντο καὶ ἔνεκα τίνων λόγων; Φρονεῖτε ἀκόμη ὅτι ὅλα αὐτὰ προάγουσι τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα, ὅτι εἶνε ἐποκοδομητικὰ καὶ ὠφέλιμα;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ— Ὁ Ἐπιτάριος ἦτο πρᾶγμα τελείως ἀγνωστον εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν. Ἀφοῦ δὲ ἦτο ἀγνωστος, οὔτε ὕμνοι καὶ περιφορὰ αὐτοῦ ὑπῆρχον. Τὰ τοῦ Ἐπιταφίου οὔτε ἐξ Ἱερουσαλήμ, οὔτε ἐξ Ἀντιοχείας, ἀλλ' οὔτε καὶ ἐξ Ἀθηνῶν, ἐκ τῆς σοφίας δηλ. καὶ εὐσεβείας τῶν Ἑλλήνων πατέρων καὶ διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας μᾶς παρεδόθησαν. Μᾶς ἐκληροδοτήθησαν ἀπὸ τὴν Βαβυλώνα τὴν ἀρχαίαν καὶ τὴν νεωτέραν κληρονόμον ἐκείνης τὴν Ρώμην. Αὕτη ἐπροτίμησε νὰ διαδεχθῆ, νὰ συνεχίσῃ καὶ νὰ συνεχίσῃ τὸ εἰδωλοκρατικὸν πνεῦμα τοῦ ἀρχαίου κόσμου, τὸ πνεῦμα τῆς σκοτεινῆς ἀγνοίας καὶ τοῦ μηχανισμοῦ, τὸ σπείρον τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ φωτός καὶ τῆς γνώσεως ἀνέτρεψε καὶ διεσκέδασε. Θρησκευτικὰ καὶ πανηγυρικὰ τελετὰ μετὰ περιφορᾶς θεαμάτων δι' οἰανδήποτε ἐκδήλωσιν, εἶνε τελείως ξένα πρὸς τὸ γνήσιον πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου, εἶνε ἐπίδημα τῆς εἰδωλοκρατικῆς Βαβυλώνας καὶ τῶν λοιπῶν εἰδωλοκρατικῶν ἔθνων. Εἰς τὰ ἀνακαθρόντα ἐρείπια τῆς Νινευῆ ὑπὸ τοῦ Layard ἀνεκκρίσανται πομπώδεις λιτανεαὶ μετὰ εἰκόνων καὶ ἁμοιωμάτων τῶν εἰδώλων των, αἱ ὅποια φέρονται ἐπὶ τῶν ὤμων ἀνθρώπων ἢ καὶ ἱερέων των. Ὁ σφόδρ μητροπολίτης Θεσσαλονικῆς Εὐστάθιος, εἰς τὰ σχόλια του εἰς τὴν Ἱλιάδα, ἀφηγεῖται ἐορτὴν τῶν Αἰθιόπων, κατὰ τὴν ὅποιαν οὗτοι μετέφερον ἐπ' ὤμων τὸ εἰκόνωμα τοῦ Διὸς, ἐκ τοῦ ἐν Θήβαις μεγάλου ναοῦ των, εἰς Λιβύην, ἔνθα καὶ ἐπανηγύριζον θρησκευτικῶς εἰς τιμὴν τῶν 12 θεῶν. Εἰς τὸν Ὅμηρον ἐπίσης εὐρίσκομεν ὁμοίαν θρησκευτικὴν

πομπήν καὶ λιτανείαν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῆς Ἐκκλησίας, ἀκολουθουμένης ὑφ' ὄλων τῶν γυναικῶν τῆς Τροίας, καὶ πορευομένην πομπωδῶς μέσον τῆς πόλεως εἰς τὸν δωμὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῆς Τρωάδος, ὅπως δι' ἰκεσιῶν καὶ θυσιῶν ἐξευμενίσωμεν αὐτὴν ἢ ἀποτρέψῃ τὴν ἀπειλουμένην κατάληψιν τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ ἀκατασχέτως ἐπιτιθεμένου Διομήδους, καὶ φέρουσαι ἀνὰ χεῖρας ὡς θῶρον πέπλον εἰς κάλλιστος ἔην ποικίλλμασιν, ἡ δὲ μέγιστος», καὶ τὸν ὅποτον δεχθεῖσα ἡ ἱέρεια τῆς Ἀθηνᾶς «καλιπάρηος Θιανῶ», ἀν' ὀλολύγῃ πᾶσαι (αἱ συνοδεύουσαι τὴν Ἐκκλησίαν γυναῖκες) Ἀθήνη χεῖρας ἀνέσχον». Ἐν Ἑλλάδι κατόπι ἀπαντῶμεν τὴν ἐν Δελφοῖς τελετὴν Ἀπολλωνίαν, τελουμένην εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀποδημίας τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς Αἰγυπτίαν—μετὰ τὴν τρέψουσιν τοῦ Πύθωνος—εἰς Κρήτην, μετὰ τῆς ἀδελφῆς τοῦ Ἀρτέμιδος. Ὅπως δ' ἐξελίωσεν τοὺς φυγάδας θεοὺς οἱ Αἰγυπτιῶτες, διὰ τὸν ἐπελθόντα εἰς αὐτοὺς λοιπὸν, ἀπέστειλον εἰς Κρήτην πρεσβευτικὴν πομπήν ἐξ ἑπτὰ νέων καὶ ἑπτὰ νεανίδων διὰ νὰ τοὺς ἱκετεύσων νὰ ἐπανέλθουν. Ἐκτοτε κατ' ἔτος εἰς ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος, 14 νέοι καὶ παρθένοι ἐξεπερεύοντο τοῦ ναοῦ ἐπὶ κεφαλῆς ἐπιδεικτικῆς πομπῆς καὶ περιήρχοντο τὴν πόλιν, ὡς ἐάν πραγματὶ ἐπρόκειτο νὰ ἐπαναγάγῃσιν εἰς τὴν Αἰγυπτίαν τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἀρτέμιδα. Τοῦτο δὲ ἐγένετο τακτικῶς μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Πausανίου.

Ὁ πρῶτος ποὺ ἐξήλωσε καὶ ἀντέγραψε τὰς ἐθνικὰς αὐτὰς διατάξεις, τὰ ἐθνικὰ αὐτὰ θρησκευτικὰ ἦθη καὶ ἔθιμα εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἦτο ὁ πάπας Γρηγόριος ὁ μέγας. Οὗτος κατὰ τὸ ἔτος 590, ὅποτε ἡ Ρώμη ἐμαστιζέτο ὑπὸ λοιμοῦ (ἐπιδημικῆς ἀσθενείας) διέταξε νὰ συνέλθῃ ὁ λαὸς εἰς ἐπισπλήν μετανοητικὴν λιτανείαν, ἡ ὅποια καὶ σήμερον ἱσχύεται καὶ διατηρεῖται ὡς Litania Septemplex, ὅρισας ὅπως διαιρεθῇ εἰς ἑπτὰ διαφόρους ὀμάδας, κατὰ ἡλικίας, φύλον καὶ κοινωνικὴν θέσιν καὶ νὰ βαδίσῃ κατὰ ἑπτὰ διαφόρους τοιαύτας θρησκευτικὰς διαδηλώσεις, φεροντες οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὰς σταυροὺς καὶ εἰκόνας καὶ κρίζοντες «Κύριε ἐλέησον» μέχρις οὗτο ὅλαι αὐταὶ αἱ ὀμάδες θὰ συνηγνῶντο εἰς ἓν ὄρισμένον μέρος: Ἐκτοτε τὸ ἔθιμον καθιερώθη εἰς τὴν Δυτικὴν Ἐκκλησίαν.

Διὰ τῶν τριούτων θρησκευτικῶν ἀνὰ τὰς ὁδοὺς καὶ πλατείας πομπῶν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς κληρικοὺς μὲ πολυτελεῖς χρυσοῦφάντους ἱερατικὰς στολὰς, τῇ συνοδείᾳ λαβάρων καὶ ἐνθουσιωδῶν ἐμβατηρίων ὀργανικῆς μουσικῆς, ἡ Ρώμη ἐπεδείωξε πάντοτε νὰ συγκρατῇ τὰ ἄμαθῃ πλήθη ὡς ὀπαδοὺς τῆς. Διὰ τῶν πομπῶν αὐτῶν ἀποσκοπεῖται ἡ τέρψις καὶ ἡ διασκέδασις τοῦ κοσμικοῦ φρονήματος καὶ ἡ ἱκανοποίησις τῆς πρὸς τὰς θεαματικὰς παραστάσεις καὶ ἐπιδείξεις ροπῆς τῆς καρδίας καὶ τῆς φαντασίας τοῦ λαοῦ, ὥστε εὐχαριστοῦμένων καὶ κορεννυμένων οὕτω τῶν αἰσθήσεων, νὰ μὴ αἰσθάνωνται πλέον τὴν ἀνάγκην ἢ ἄρεσιν ἄλλης πνευματικῆς τροφῆς.

Ἡ τοῦ Ἐπιταφίου λοιπὸν τελετὴν παρελήφθη ἐκ τῆς Ρώμης, ἥτις ἐπλασεν ταύτην κατ' ἀπομίμησιν τῆς εἰδωλοκρατικῆς ἐορτῆς «Ἄδωνι», τελουμένης φαίνεται τὸ πρῶτον εἰς τὴν Φοινίην. Εἰς τὴν ἐορτὴν ταύτην παρίσταται ἡ Σεμίρμις—Ἀστάρτη θρηνοῦσα τὸν υἱὸν καὶ σύζυγον Νεβρώδ, φονευθέντα ἐν Αἰγύπτῳ. «Τὰ Ἀδωνία» ἐκνηγυρίζοντο παντοῦ καθὼς καὶ ἐν Ἑλλάδι πενήθιμος καὶ μετὰ θαυμάτων τῶν γυναικῶν.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι εἰς τὴν Π. Διαθήκην ἀναφέρονται γεγονότα τινὰ ἄτιστα ἐκλαμβάνονται ὡς λιτανεῖαι, ὡς εἶνε ἢ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας κυκλωτικὴ παρέλασις τῶν Ἰσραηλι

των περίξ των τειχῶν τῆς Ἱεριχοῦς (Ἱησοῦ Ναυῆ στ') καὶ ἡ ἐν πομπῇ μεταφορὰ τῆς Κιδωτοῦ ἐκ Καριάθ — Ἱαρέμ, εἰς τὴν πόλιν Δαβὶδ (Β' Βασίλ. στ' 12—15) ἀλλ' εἰς ἀμεροτέρας τὰς περιπτώσεις προφανῶς δὲν πρόκειται περὶ πράξεων θρησκευτικῆς λατρείας. Ἡ μὲν πρώτη ὑπεδείχθη παρὰ τοῦ Θεοῦ ὡς μέθοδος ἀλώσεως τῆς Ἱεριχοῦς, ὡς μέθοδος πολέμου, ἡ δὲ δευτέρα ἦτο λαϊκὴ ἀυθόρμητος σύγκλησις καὶ συνοδεία πρὸς μεταφορὰν τῆς Κιδωτοῦ ἐκ τῆς πολυχρονίου ἐνεκα αἰχμαλωσίας ἀπουσίας τῆς. Ὅχι μόνον αἱ Γραφαὶ δὲν ἐπιδοκιμάζουσι τὰς ἐπιδεικτικὰς θρησκευτικὰς πομπὰς, ἀλλὰ καταδικάζουσι ταύτας ρητῶς καὶ κατηγορηματικῶς. «Τίνι μὲ ὠμοιώσατε; Ἰδετε τεχνάσασθε οἱ πλανώμενοι οἱ συμβαλλόμενοι χρυσιῶν ἐκ μαρσυπίου, καὶ ἀργύριον ἐν ζυγῷ, στήσουσιν ἐν σταθμῷ, καὶ μισθωσάμενοι χρυσοχόον ἐποίησαν χειροποίητα καὶ κύψαντες προσκυνοῦσιν αὐτοῖς. Αἴρουσιν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ὄμου καὶ πορεύονται. Ἐὰν δὲ θῶσιν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ, μένει, καὶ οὐκί νηθῆ, καὶ ὅς ἐάν βοήσῃ πρὸς αὐτὸν οὐ μὴ εἰσακούσῃ, ἀπὸ κακῶν οὐ μὴ σῶσῃ αὐτὸν.

Ἡδὲ ἐπειδὴ ζητεῖται ἡ γνώμη μας ἂν ἡ τελευτὴ τοῦ Ἐπιταφίου προάγῃ τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα, ἂν εἶνε ἐπικοδομητικὴ καὶ ὠφέλιμος, τολμῶμεν νὰ ἐκφράσωμεν ταύτην, διότι ζῶμεν ἐν μέσῳ 20ῳ αἰῶνι, διότι πιστεύομεν ὅτι ἡ ἀλήθεια περισσοτέρους θὰ εὐχαριστήσῃ παρὰ θὰ δυσαρεστήσῃ. Ἡ γνώμη μας λοιπὸν εἶναι ὅτι ἡ τελετὴ τοῦ Ἐπιταφίου δὲν προάγει τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα, ὅτι δὲν εἶναι ἐπικοδομητικὴ καὶ ὠφέλιμος. Πρῶτον διότι αἱ πολυτελεῖς καὶ πομπώδεις καὶ ἀνὰ τὰς ὁδοὺς ἐπιδεικτικαὶ θρησκευτικαὶ τελεταὶ ἔχῃ μόνον δὲν συνιστῶνται ὑπὸ τῆς Γραφῆς, ὡς εἶπομεν, ἀλλὰ τοῦναντίον καὶ καταδικάζονται καὶ δευτέρον διότι καθ' ἡμᾶς ἀπέδει εἰς τὴν θεῖαν καὶ πνευματικὴν θρησκείαν τοῦ Χριστοῦ νὰ ἐνταφιάζωμεν τὸν Κόρτον τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, καὶ νὰ ἱρηγῶμεν Αὐτὸν ἀντὶ νὰ τὸν εὐχαριστῶμεν ἀπὸ μέσης καρδίας διὰ τὴν ὑπερ ἡμῶν ἐξηλαστήριον θυσίαν Του, καὶ νὰ δοξολογῶμεν Ἐκεῖνον ὅστις «ἐκένωσεν ἑαυτὸν, ἰμορφήν δούλου λαθῶν» διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν.

Ὅσα συμβαίνουσι τὴν Μ. Παρασκευὴν ἐσπέρας, κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Ἐπιταφίου, ἐχομεν ἀκράδαντον πεποιθῆσιν ὅτι οὐδόλως προάγουσι τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

(Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 60—61 φύλλον)

ΕΡΩΤΗΣΙΣ Α' Κύριε Διευθυντά τῆς «ΝΕΑΣ ΖΩΗΣ».

Θὰ ἐπεθύμουν τὴν γνώμη σας ἐπὶ τῶν ἐξῆς: Ὡς γνωστὸν τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς γεννήσεως παιδίου καλεῖται ὁ ἱερεὺς ἵνα εὐχηθῇ εἰς τὴν λεγῶν. Αἱ εὐχαὶ τὰς ὁποίας ἀναγιγνώσκει τότε εἶναι καθιερωμέναι εἰς τὸ λεγόμενον «Εὐχολογιον». Μία ἐξ' αὐτῶν μεταξὺ τῶν ἄλλων λέγει, «Αὐτός καὶ τὴν παρούσαν δούλην σου τὴν τέξασαν σήμερον τὸ παρὸν παιδίον, ἐλέησον καὶ συγχώρησον τὰ ἐκούσια καὶ τὰ ἀκούσια αὐτῆς πταισμάτα καὶ ὁσαυτὰλαξον αὐτὴν ἀπὸ πάσης τοῦ διαβόλου τυρρανίδος καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς τεχθέν νήπιον διατήρησον ἀπὸ πάσης φαρμακείας, ἀπὸ πάσης χελεπότητος, ἀπὸ πάσης ζάλης τοῦ ἀντικειμένου, ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν ἡμερινῶν τε καὶ νυκτερινῶν» — ἄλλη εὐχὴ λέγει ἄλ-

λα: «... ὁ γινώσκων τὴν ἀσθενεῖς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, συγχώρησον τῇ δούλῃ σου καὶ παντὶ τῷ ὄκῳ ᾧ ἐγεννήθη τὸ παιδίον, καὶ τοὺς ἀψυχημένους αὐτῆς καὶ τοὺς ἐνθάδε εὐρισκομένους πᾶσιν, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόθρωπος θεὸς συγχώρησον». Οὕτως εἰς τὰς εὐχὰς αὐτὰς παρίσταται ἡ τέσσαρα γυνὴ ὡς ποιήσασα ἁμαρτίαν μεγάλην! —ἐπίσης ὡς εὐρισκομένη εἰς μέγαν κίνδυνον νὰ ὑποστῇ αὐτὴ τε καὶ τὸ βρέφος τὴν ἐπίθεσιν τῶν δαιμόνων, ἡμερινῶν τε καὶ νυκτερινῶν! Ἀλλὰ καὶ οἱ παραστάντες καὶ ἀψάμενοι τῆς τεξάσης θεωροῦνται ὡς ἔνοχοι κακῆς πράξεως, ἐρ' ᾧ καὶ ζητεῖ ἡ εὐχὴ νὰ τοὺς συγχωρήσῃ ὁ Θεός. —Εἰς ἄλλην εὐχὴν, ἣν ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει εἰς τὴν μητέρα μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν 40 ἡμερῶν (ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου) λέγει: «Ἀπόπλνον αὐτῆς τὸν **ρῦτον τοῦ σώματος καὶ τὸν σπῆλον τῆς ψυχῆς**, ἐν τῇ συμπληρώσει τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν», ἥτοι, παρίσταται ἡ γέννησις τοῦ παιδίου ὡς κατασπλώσασα τὴν μητέρα. Ἡδὴ ἐθύμου νὰ μάθω πῶθεν ἐπήγαγεν αὐταὶ αἱ ἰδέαι, ὅτι, ἡ γέννησις τοῦ παιδίου εἶνε ἁμαρτία εἶνε σπῆλος διὰ τὴν μητέρα, ἀκόμη δεκτὴ ἁμαρτία διὰ τοὺς παραστάντας εἰς τὴν γέννησιν.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ. — Ἡ πρόσκλησις τοῦ ἱερέως τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου, ἵνα εὐχηθῇ εἰς τὴν λεγῶν, ἡ μεταφορὰ τούτου τὴν ὀγδόην ἡμέραν εἰς τὸν ναὸν ἵνα εὐχηθῇ εἰς αὐτὸ ὁ ἱερεὺς καὶ τοῦ δοθῇ τὸ ὑπὸ τῶν γονέων ἀρεστόν θυσια, νὰ ἐκκλησιαστῇ κοινῶς, ἡ μετάδοσις τῆς μητρὸς φεροῦσης καὶ τὸ βρέφος τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν (ἀπὸ τῆς γεννήσεως) εἰς τὸν ναὸν διὰ τὴν εὐχηθῇ ὁ ἱερεὺς (νὰ σκραντίσῃ), εἶναι ἀντιγραφὰ πιστὰ τῆς Ἰουδαϊκῆς συνθηκῆς, εἶνε συνέσεις τῶν διατάξεων τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου. Κατὰ τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον ἡ λεγῶν ἐκρίνετο ἀκάθαρτος ἐπὶ 40 ἡμέρας ἐν περιπτώσει γεννήσεως ἄρρενος καὶ 80 ἡμέρας ἂν ἐγεννᾶτο θῆλυ. Ἐπίσης ἐλογίζετο ἀκάθαρτος καὶ πᾶς ὅστις ἠθέλη ἐγγίσει αὐτὴν κατὰ τὸν χρόνον τῆς αἱμορροίας αὐτῆς: «Γυνὴ ἐν τέκῃ ἤρσεν, ἀκάθαρτος ἔσται καὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας καθήσεται ἐν αἵματι ἀκαθάρτου αὐτῆς. Παντὸς ἁγίου οὐχ ἔσται καὶ εἰς τὸ ἁγιαστήριον οὐκ εἰσελεύσεται ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι καθάρσεως αὐτῆς. Ἐὰν δὲ τέκῃ θῆλυ, ἀκάθαρτος ἔσται ὀγδοήκοντα ἡμέρας» Λευίτ. ιβ' 1—6. **Εἶνε ἀπολύτως ἀδικαιολόγητος ἡ διατήρησις τῶν Μωσαϊκῶν αὐτῶν διατάξεων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ**, ἥτις διακηρύττει μεγαλοφώνως καὶ πολὺ ὀρθῶς ὅτι: **«πρῆλθεν ἡ σκιὰ τοῦ νόμου τῆς Χάριτος τοῦ ἐλθοῦσης»**.

«Ὁ Νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν» καὶ ὁ Νόμος εἶχε σκιὰν τῶν μελλόντων ἀγαθῶν οὐχὶ δὲ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων» (Γαλατ. γ'. 24, 25 Ἐβρ. ι'. 1) «**Ἐλθοῦσης δὲ τῆς πίστεως, οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγῶν ἐσμὲν**» λέγει ὁ Ἀπόστολος (Γαλατ. γ'. 25). «**Ἡ εἰκὼν δὲ τῶν πραγμάτων**» εἶνε ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια, ἥτις ἐγένετο ἡμῖν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὰς ὁποίας ὑπετύπου καὶ ἀπεικόνιζεν ὁ διὰ τοῦ Μωυσεῖος δοθεὶς νόμος (Ἰωάν. α' 17).

Διὰ τῆς ὄλης ὁμῶς τελετουργικῆς διατάξεως τοῦ νόμου, ὡς περιγράφεται εἰς τὸ ιβ' κεφάλαιον τοῦ Λευίτικου, περὶ καθαρισμοῦ τῆς τεκούσης λεγοῦς καὶ τοῦ τεχθέντος βρέφους, διὰ τῆς θυσίας ἐνιαυσίου ἄμνου, ἢ (ὑπὸ τῶν πτωχῶν) διὰ τῆς θυσίας ζεύγους τρυγόνων ἢ νεοσσῶν περιστερῶν (Λευίτ. ιβ'. 6—8) ὡς προσφορᾶς περὶ ἁμαρτίας, παρίσταται ὅτι ὁ

άνθρωπος, συνεπεία τοῦ μολύσματος τῆς ἁμαρτίας εἶνε «**ἐκάθαρτον ὄν**» ἐνώπιον τοῦ Κυρίου καὶ ἔχει ἀνάγκην τοῦ αἵματος τῆς ἐξιλεώσεως, ὅπως καθαρισθῆ. (Λευιτ. 16'. 7). «**Ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομιαῖς συνελήφθην καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκύθησά με ἡ μήτηρ μου**» λέγει ὁ ψαλμῶδης. (Ψαλμ. ν'. 5). «**Πῶς δύναται νῦν εἶνε καθαρὸς ὁ γεννηθεὶς ἐκ γυναικός;**» λέγει ὁ Ἰῶβ [κε' 4]. Οὐδὲν δὲ ἔργον, οὐδαμῖα εὐχὴ ἢ δέησις, ἢ τελετὴ, ἢ ὀτιδήποτε ἀλλὰ ἡδύνατο γὰ καθαρίσθαι τὴν τεκοῦσαν καὶ κάμῃ αὐτὴν ἀξίαν νὰ εἰσελθῇ εἰς τὸ ἁγιαστήριον, ἐκτός τοῦ αἵματος καὶ τῆς δι' αὐτοῦ ἐξιλεώσεως (Λευιτ. 16' 4, 8), «**Ὅ,τι δὲ ἠλθήθειεν καὶ εἶχεν ἀξίαν διὰ τοὺς Ἑβραίους ὑπὸ νόμον τυπικῶς, ἀληθεύει καὶ ἔχει ἀξίαν δι' ἡμᾶς τοὺς Χριστιανούς πρᾶγμα τικῶς, ὡς χάρις καὶ ἀλήθεια γενομένη εἰς ἡμᾶς διὰ τοῦ Χριστοῦ, τὸν Ὁποῖον ἐν παντί ἐξεκινῶζει ὁ Νόμος.**» Ἡ ἀλήθεια δὲ τοῦ τύπου εἶνε ὅτι τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἐκαθάρισεν καὶ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας Ἀ' Ἰωάν. α' 7, 9), ὅτι τὸ αἷμα Αὐτοῦ, ὁ θάνατος Αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ Πατὴρ διὰ τὴν εἰς Αὐτὸν μέχρι θανάτου ὑπακοὴν θεωρεῖ τὴν μόνην διὰ τὴν ἁμαρτίαν ἐξιλέωσιν, καὶ τὸ μόνον ἀντίλυτρον διὰ τὴν ἁμαρτίαν κ α θ α ρ ι ζ ε ι τὴν συνειδησιν ἡμῶν ἀπὸ παντὸς νεκροῦ ἔργου. «**Τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, καθαρῖε τὴν συνειδησιν ἡμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ ζῶντι**» (Ἑβρ. θ'. 14) ὅτι ὁ Θεὸς ἐκαθάρισα τὰς καρδίας ἡμῶν διὰ τῆς πίστεως (Πράξ. ιε'. 10) Συνεπῶς εἴαν ὁ Θεὸς θεωρῇ κ α θ α ρ ο ῦ ς τοὺς πιστεύοντας, τοὺς ἐμπιστευομένους εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς ἐξιλεώσεως τὸ ὅποῖον ἐπετέλεσεν ὁ Υἱὸς Αὐτοῦ διὰ τοῦ σταυρικοῦ Του θανάτου, καὶ οὐχὶ ἀκαθάρτου ς ὡς τοὺς (Ἑβραίους) τοὺς ὑπὸ τὸν νόμον, **οὐδεὶς ρύπος, οὐδεὶς σπῆλος, οὐ' εμεῖς ἀκκαθαρσία ψυχῆς καὶ σώματος** ὑπάρχει εἰς τὴν τίκτουσαν ἢ τὸ νεογεννηθὲν, τὰς ὁποίας ἡμεῖς θὰ ἡδυνάμεθα νὰ ἀποπλύνωμεν δι' εὐχῶν. Ἐπίσης εἶνε πλάνη οἰκτρὰ τὸ νὰ νομίζωμεν ἢ πιστεύωμεν ὅτι τὰ πονηρὰ πνεύματα εἶναι ἔτοιμα νὰ ἐπιτεθῶσι κατὰ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ νηπίου. Τοιοῦτόν τι δὲν δύναται νὰ συμβῇ καὶ ἐπομένως ὁ φόβος εἶνε ἀσθήριτος.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ Β'.— Πρὸ τοῦ βαπτίσματος ἀναγινώσκονται εὐχαὶ («**εὐχαὶ εἰς κατηγοῦμενον**»), ἐν αἷς παρίσταται τὸ θρέφος πλήρες δαιμόνων (λεγέωντων πολλῶν) καὶ διὰ τῶν εὐχῶν αὐτῶν ἐπιδιώκεται, ἢ ἐξέλκισις καὶ ἀπεκάρκυνσις τούτων ἵνα ἀπηλλαγμένον οὕτω τὸ βρέφος βαπτισθῆ. Ἰδοὺ μέρη τῶν εὐχῶν αὐτῶν: «**Ἐπιτιμᾶ σοι Κύριος διέβλε... Αὐτὸς γὰρ καὶ νῦν ἐπιτάσσει σοι δι' ἡμῶν. Φοβήθητι, ἐξέλθε, καὶ ἀναχώρησον ἀπὸ τοῦ πλάσματος τούτου καὶ μὴ ὑποτρέψῃ, μηδὲ ὑποκρυβῆς ἐν αὐτῷ, μηδὲ συναντήσῃς αὐτῷ ἢ ενεργήσῃς, μὴ ἐν σκῆτι, μὴ ἐν ἡμέρᾳ, ἢ ἐν ὥρᾳ, ἢ ἐν μεσημβρίᾳ ἀλλ' ἀπελθε εἰς τὸν ἴδιον τάρταρον...**» Ἐξέλθε καὶ ἀναχώρησον ἀπὸ τοῦ σφραγισθέντος νεοσυλῆκτου στρατιώτου Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ἐξέλθε καὶ ἀναχώρησον ἀπὸ τοῦ πλάσματος τούτου σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει καὶ τοῖς ἀγγέλοις σου. Ἐξέλθε καὶ ἀναχώρησον ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸ ἅγιον φῶς ἡμῶν εὐτρεπιζομένου... Σὺζευσον τῇ ζωῇ αὐτοῦ ἄγγελον φωτεινόν, ρυθμιζόμενον αὐτὸν ἀπὸ πάσης ἐπιβουλῆς τοῦ ἀντικειμένου ἀπὸ συναντήματος πονηροῦ, ἀπὸ δαιμονίου μεσημβρινοῦ, ἀπὸ φαντασμάτων πονηρῶν». Μετὰ τοὺς ἐξαρκισμοὺς αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς ἐμφυσῶν τὸ παιδίον, τηλεσιγραφικῶς λέγει: «**Ἐξέλασον ἀπ' αὐτοῦ πᾶν πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον πνεῦμα, κεκρυμμένον καὶ ἐμφωλεῦον αὐτοῦ τῇ καρδίᾳ**» Πόθεν αὐταὶ αἱ παράδοξοι ἰδέαι; Πόθεν αὐτὴ ἡ ἰδέα, ὅτι πᾶν γεννώμενον παιδίον

εἶνε κατοικητήριον τῶν δαιμόνων;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ.— Δι εὐχαὶ καὶ ἐξορκισμοὶ οἱ ὅποιοι ἀναγινώσκονται ὑπὸ τοῦ ἱερέως πρὸ τῆς βαπτίσεως εἰς τὸ παιδίον, πράγματι οὕτως ἔχουσι, καὶ αὐτὰ τὰ ὅποια ἀναφέρετε λέγουσιν. Εἶνε προϊόντα ζωλωτικῆς μὲν διαθέσεως, — ἀλλ' ἀπόρροια ἀγνοίας μεγάλης τῆς ἐν Χριστῷ οἰκονομίας, καὶ οὐκ ἐξ ἐπιγνώσεως βατολογίας. Οὐδεὶς δαίμων ἐνοικεῖ ἐντὸς τοῦ νεογενήτου πλάσματος τοῦ Θεοῦ. Καὶ αὐτοὶ οἱ δαίμονες θ' ἀποροῦσι πῶς ζητεῖται νὰ ἐκδιωγῶσιν ἀπ' ἐκεί- ἔπου δὲν εὐρίσκονται καὶ εἰς θ, οὐδὲν δικαίωμα ἔχουσι νὰ εὐρίσκωνται. Αἱ εὐχαὶ καὶ ἐξορκισμοὶ αὐτοί, ἀνάγκη νὰ διαγραφῶσιν ἀπὸ τὸ Εὐχολόγιον, ὡς ὄχι μόνον ἀντιχριστιανικαὶ ἀλλὰ καὶ παράλλογοι καὶ ὡς προϊόντα δεισιδαιμονίας. *Εκείνους τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ λέγε ἀκαθάρτους, δαιμονολήπτους κλπ Πράξ. ια'. 10,

Ὁ καθαρισμὸς τῶν εἰς Χριστὸν πεποιθῶτων ἐπετελέσθη ἐφ' ἅπαξ, εἰς τὸ διηγενέες, διὰ τοῦ αἵματος Αὐτοῦ. (Ἑβρ. θ' 12—25).

Τὴν ἐντύπωσιν τὴν ὅποιαν ἔλαβαν εἰς ὑμᾶς αἱ εὐχαὶ καὶ ἐξορκισμοὶ τοὺς ὁποίους ἀναφέρετε, προξενοῦσι καὶ εἰς πάντα ἐγγράμματον ἀκούοντα ταύτας ἀναγινωσκομένας. Ἄς εὐχρηθῶμεν ὅπως μὴ βραδύνη ἢ διαγραφή αὐτῶν ἐπισημῶς, ἀπὸ τὸ Εὐχολόγιον.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΠΟΥΡΓΕΙΩ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Α ἰ ὁ ὀ ς ε μ ὶ τ α τ ε ,

Διὰ τινος συαδίου σου εἶλον τὴν ἐπιστολὴν σου μετ' ἀντιγράφων τῆς μηνύσεως τοῦ Σιδικισμωτάτου Ἐπισκόπου Ρ. Θύμνης καὶ Αὐλοποτάμου κ. Τιμοθέου καὶ τῆς πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον Κρήτης ὑμείων ἀπολογίας, ὡς καὶ ἀντίτυπα τοῦ περιοδικοῦ «Νέα Ζωή», τῶν φύλλων, ἐν οἷς οἱ ὑμεῖς ἀπαντήσεις εἰς τὰ περὶ Ἐπιταφίου καὶ περὶ τῆς εἰς λεχθὲς ἐρχομῆς ἐρωτήματα.

Λυποῦμαι διὰ τὸ ἀτύχημα τοῦτο τοῦ εἶναι σου, ἀλλ' εἶμι ὑποχρεωμένος, ἀφοῦ ἐζητήσατε τὴν γνώμην μου, νὰ Σας γνωρίσω ἐν πάσῃ εὐθύτητι καὶ εὐκρινείᾳ, ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύναμαι νὰ συμπεριθῶ τὰς ἀπίψεις σου ἢ νὰ ἐγερῶ τὴν στάσιν Σας, οὔτε ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς τύπους οὐδὲ ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν. Εἰς τὴν οὐσίαν διαφωνῶ ριζικῶς πρὸς τὰς ἀπίψεις Σας, διότι:

1) Εἰς δακαπενθήμερον περιόδον, φέρου τὸν ἐπογογὸν ἀνεμοφωτικὸν τίτλον «Νέα Ζωή» καὶ αὐτοχαρακτηριζόμενον «ἠ' ἰκοθηκευτικόν», εὐδελίαν θέσιν ἔχουν θέματα, οἷα τὸν κωίρω, θέματα ἀλλότρια πρὸς τὸν ἠθ. καθρηκευτικὸν κταρτισμὸν τοῦ πλ. ρύματος τῶν πιστῶν τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἢ πλεισδιθης στερουμένη τῆς ἀπαραιτήτου εἰδικῆς μορφώσεως πρὸς ταιούτας συζητήσεις, ἀναμφόβως σκανδαλίζεται καὶ ζημιοῦται περὶ τὴν πίστιν. Ὡς γνωστὸν δι, τὸ τῆς⁹ πίστε-

ως οίκοδόμημα καὶ τῆς θρησκείας τὸ ἱερόν, καὶ ἔτι εἰς ἓν θεμελίον αὐτοῦ, ἐπουσιώδης νομιζόμενον, θιγῆ, καταπίπτει ὁ ὀκλήρον εἰς ἐρείπια, διότι τὰ μέρη αὐτοῦ εἶνε στενωῶς καὶ ἀλληλεγγύως πρὸς ἄλληλα συνηρισμένα εἰς ἓν ἑνιαῖον καὶ ἀδιάσπαστον ὄλον.

2) Ἐάν ἐρωτήσεις τόσον πρόχειροι, ἀμελήητοι ὡς οἱ ἀξιοτάκτοι, παρ' ἀνθρώπων προερχόμενοι, ὡς δεικνύει ἡ διατύπωσις των, ἀνοητοῦντων ἀφορμὰς διασυρμῶ τῶν ἀντικειμένων τῆς πίστεως καὶ λατρείας, προκατειλημμένων ἄρα κατὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῆς, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν Ἐπιστήμην, ἀντιπροσωπεύουσας τὴν τελειότητα καὶ ἀπολύτως καὶ ἀσυγκρίτως τῶν λοιπῶν θρησκείων ὑπερέχουσας χριστιανικὴν θρησκείαν, ὡς εὐθὺ παρεδίδθη ἡμῖν τῆς ὀρθοδόξου παρὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων διὰ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, εἶναι, τοιαῦται ἐρωτήσεις φιλοξενῶνται τὸ εἰς ὑμέτερον περιοδικόν, καὶ τότε, ἔάν θὰ εὐχηθε μὲ τὰς ἀξιώσεις φιλοξενίας παρομοίων προχειρολογίων ἀμφύβολου προθιτικῶς καὶ σκεπτιμότητος, καὶ ἀποτελέσματα θὰ προκαλέσητε ἀντίθετα πάντως ἐκείνων, ὅσα ὑπέσχεσθε ὁ τίτλος τοῦ περιοδικοῦ Σας.

3) Ἐἰς τὰς παλλὰς καὶ πρόχειρους ἐρωτήσεις, καὶ αἱ ἀπαντήσεις εἶναι κατ' ἀνάγκην πρόχειροι, πρόχειροι δὲ εἶναι καὶ ἐπὶ τοῦ γένους γροφόμενοι, εἶναι καὶ ἐπιπίλαια. Φυσικὸν τοῦτο. Διότι δὲν εἶναι δυνατόν ὁ διδῶν τὰς ἀπαντήσεις νὰ εἶναι πάνσοφος καὶ ἔτοιμος εἰς οἵανδήποτε ἐρώτησιν. Δὲν ἐπαίρεται ἔτι εἰς περιοδικόν ἐμφανιζόμενον μὲ σοβαρὰς ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν ἀναγνωστῶν του, νὰ ὑπεπίπτῃ εἰς τὸ αὐτὸ σφάλμα, τὸ χαρακτηριστικὸν δυστυχῶς πολλῶν δημοσιογραφούντων, ἀποφαινομένων μετὰ κύρους περὶ παντὸς ζητήματος, εἰς οἵανδήποτε σφαίραν τοῦ ἐπιστημῶ ἀναγομένου. Εἶναι τοῦτο τὸ λάθος τῆς ἐποχῆς μας. Καὶ εἶναι μὲν ἐντυπωσιακῶς γόνιμον εἰς δημιουργίαν, φήμης καὶ ἐπιδείξει, ἀλλὰ περὶ σοβαρότητος οὐδὲ πόρρωθεν δύναται νὰ γίνῃ λόγος.

4) Τελοῦσθον πρόχειρον καὶ ἐπιπόλαιον χαρακτήρα ἔχουν καὶ αἱ ἀπαντήσεις εἰς τὰ τεθέντα ἐρωτήματα, εἰς τὰ ὅποια ἱσχυίσατε νὰ δώσητε φιλοξενίαν. Καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀναμείνη κατεῖς ἄλλην ἀπάντησιν, διὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον, ὅτι ἀπάντησις ὀρθὴ εἰς τοιαῦτα ἐρωτήματα προϋποθέτει εἰδικὸν καταρτισμὸν. Εἶναι ἀξιοθρήνητος αἱ ἀνακρίβειαι τῶν ἀπαντήσεών Σας, μὲ τὰ «φαίνεται» δὲ καὶ μὲ ἀοριστίας ἢ πληροφωρίας ἰδιοποιήσας, μὴ ληφθεῖσας ἐκ μελέτης αὐτῶν τῶν πηγῶν, ὧν καὶ αὐτὴ ἡ χιήσις προϋποθέτει εἰδικὴν μόρφωσιν δι' ἕκαστον κλάδον γνώσεως, ἔν δὲ πᾶσι ἐν δημοσίῳ νὰ εἶη ἐπιστημονικὸν χαρακτήρα καὶ νὰ φέρῃ τὴν σφραγίδα κύρους καὶ ἀξιοπιστίας. Ἀληθὲς γνῶσις καὶ ἔπειτα εἶναι δυνατὴ μόνον ὅπου ὑπάρχει περιορισμὸς πεδίου ἐριότητος καὶ ἐννοσιμὸς καὶ ἐξειδικεύσις εἰς τὸ πεδῖον τοῦτο, εἰς ἓνα κλάδον μίαις ἐπιστήμης. Ἐάν δὲ ὑπῆρχετε καὶ ἄ

κοφ δακτύλου ἔγχευσμένος θρησκευολογικῆς μορφώσεως, θά ἦτο ἀδύνατον νὰ θέσῃ τε τοιαύτην ἀπάντησιν. Διὰ τὶ λοιπὸν εἰσέλθετε εἰς ἀνέκαστους σφαίρας καὶ αἰσθεῖσθε ἀνεκμάστιος, ἀφοῦ εἶνε λογικὸν καὶ φυσικὸν νὰ πείσῃτε; Ἡ μεγαλύτερα γνώσις εἶναι νὰ γνωρίζῃ κανεὶς τι ἀγνοεῖ.

5) Ἐάν ἡ διάλεξις μου, τῆς ὁποίας φράσιν, ἀπεκολληθεῖσαν ἐκ τῶν συμφραζομένων τῆς, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ μόνον ἔχει ἔννοιαν, τὴν πρόπευσαν καὶ ὀρθὴν ἔννοιαν, παρενοήθη τόσον, ὥστε νὰ τὴν προσάγῃτε ἐν τῇ ἀπολογίᾳ Σας εἰς ἐπίρρωσιν τῶν ἀπόψεών Σας, λυποῦμαι, διότι, περιήλθεν εἰς γνώσιν Σας ἡ διάλεξις μου ἰκεῖνη, ἔτι πλέον λυποῦμαι διότι τὴν ἔκαμα βίβλιν εἰς τὴν εἰχάριστον θέσιν νὰ Σας παρᾶσχῃ τὴν πληροφορίαν, ὅτι πλὴν ὁμῶν, ὅστις τὴν παρενοήσατε, οἱ ἀκροῦται ὅλοι καὶ ὅλοι εἰ ἀναγνώσται ἐνισχύθησαν ἐν τῷ σιδηροῦ πρὸς ὃ, τι ἀφορᾷ εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν λατρείαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Προτιμότερον θὰ ἦτο νὰ εἰδίδετε προσοχὴν εἰς τὴν ἀκόλουθον περικοπὴν τῆς διαλέξεώς μου (Θεολογίας 1930, σ. 344:): «Ἐάν δὲ ἐν ὀνόματι τῆς Θρησκευολογικῆς ἐπιστήμης διαπραττῶνται ὑπὸ τῶν προχειρῶς θρησκευολογούντων ἀδικήματα κατὰ τῆς ἰστορικῆς συνειδήσεως, τῆς τε ἀλλῆς καὶ τῆς Ὁρθοδόξου, δὲν πταίει διὰ τοῦτο ἡ θρησκευολογία, ὡς Ἐπιστήμη, ἀλλ' ἡ ἐκμετάλλευσίς τοῦ κόρους αὐτῆς ὑπὸ ἐκείνων, οἵτινες, ἄνευ μελίτης τῶν πηγῶν καὶ ἄνευ ἐπικροῦς Ἐκκλησιολογικοῦ καταρτισμοῦ εἶναι ἕταμοι νὰ ἐμφανίσωσι, μετὰ τῆς εἰς πᾶσαν προχειρολογίαν εἰκείας ἐκόλλας, τὰς μεταξὺ Χριστιανισμοῦ καὶ ἑξωχριστιανικῶν Θεοσησιῶν ὑφισταμένης ὁμοιότητος καὶ ἀναλογίας ὡς σχέσεις ἐκκρήσεως ἐκείνου ὁπρὸς τοῦτων καὶ νὰ πλανήσωσι οὕτω θερμοαίμους διανοίας, μὴ κατατριβαίοντας εἰς ἐπίπνον καὶ ἐπιμελῆ δόξαν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν».

Ἄν σὺ φαίνεται, ὅτι, πρὸ ἐνὸς καὶ πλείον ἔτους ταῦτα λέγων δημοσίᾳ, προέβλεπον περικτώσεις, ὡς ἡ ἰδική σας; Ἐάν εἰδίδετε προσοχὴν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, θὰ ἐφοδισθεὶς νὰ πείσῃτε τὴν πέννα διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ προχειρῶς ἡ ζήτημα, ἐφ' οὗ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχητε ἔγκυρον γνώμην ταῦτα ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν. Δι' ὃ καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς ἀπολογίας Σας οὐδὲ μὴ ἀποδεικνύει τὰς ἀπ' ἑαυτοῦ Σας. Ὡς πρὸς δὲ τὴν τυπικὴν ἀποψιν τοῦ ζητήματος, ὡς πρὸς τὰς σχέσεις τ. ἑ. Ὑμῶν πρὸς τὴν Ἀνωτέραν Ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν, ἔχω νὰ εἰπῶ ἐν' ἐπίστασι εἰλικρινεῖα τὰ ἑξῆς.

Εἰς τὴν ἀνωτέρω παρεῖρητον ἔχρακτῆσι τὰ ἐρωτήματα κατὰ τὸν τρόπον, ἐφ' οὗ θὰ ἔπρεπε καὶ ὑμεῖς νὰ συμφωνήσητε, θὰ ἔπρεπε μάλιστα ν' ἀποκλείσητε αὐτὰ ἐκ τῶν προτίμων ὡς τοιαῦτα. Διαισθάνομαι, ὅτι ἡ διατυπώσις κατὰ ἀνήκει εἰς τὰς τέξεις τοῦ κλήρου. Τὸ μαντεύω ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ εἶδους τοῦ ἐρωτήματος. Τέσπ' τὸ χειρότερον δι' αὐτὸν. Ὁφείλατε λοιπὸν ὑμεῖς ποῖν ἀπαντήσητε νὰ θέσῃτε τὰ ἐρωτήματα ταῦτα ὅτι ὅψι: τῆς προϊσταμένης Ὑμῶν Ἐκκλησιαστικῆς

Ἀρχῆς καὶ νὰ συζητήσητε μετ' αὐτῆς, ὅποτε θὰ ἀπηξιοῦτε αὐτὰ ἀπαντήσεως, πλὴν ἂν ἠθέλατε νὰ προχειρολογήσητε, ὡς τὸ ἐπρόξατε. Ἐάν ἡ χριστιανικὴ Θεολογία καὶ ἡ θρησκευτολογικὴ ἐπιστήμη, ἐκείνη διὰ δογματικῶν ἰσωθεολογικῶν, αὕτη δὲ ἰερωχριστιανικῶν ἀποδείξεων, ὁμοφώνως ἀναγνωρίζουσιν εἰς τὸν Χριστιανισμόν, ὡς ἐξ ἀποκαλύψεως Θρησκείαν, ἀπόλυτον καὶ ἀσύγκριτον ὑπεροχὴν, εἶνε προφανές, ὅτι καὶ ἐναντιούμενα τῆς πίστεως καὶ ἡ λατρεία καὶ οἱ τύποι καὶ τὰ σύμβολα καὶ ἡ Ἐκκλησία καὶ ὅτι συναποτελεῖ τὸν Χριστιανισμόν καὶ τὴν Ὁρθοδοξίαν εἶνε πλῆον καὶ διὰ τὴν ἐπιστήμην ἀπολύτως ἀληθῆ καὶ σεβαστὰ. Τούτων οὕτως ἔχοντων, δὲν δύνεται κληρικὸς τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας νὰ ἐμφανίζεσθαι, ἐν ἀγνώφῃ τῆς προϋσταμένης του Ἀρχῆς, διδάσκων καὶ κηρύσσων ἄλλότρια πρὸς τὰ πιστευόμενα καὶ παρεδεδεγμένα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, εἰς ἣν ἀνήκει, τοῦτο δὲ πράττειν εἶνε προφανές, ὅτι προσκρούει καὶ εἰς τὴν κανονικῶς προϋσταμένην του Ἀρχὴν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν, τὴν καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς θρησκευτολογικῆς ἐπιστήμης περὶ Χριστιανικῆς Θρησκείας, ἀρα καὶ Ἐκκλησίας, ἀνωμολογημένην. Ἰωσὺς Σὰς στενοχωρήσῃ ἡ ὁμότης τῆς ἀπαντήσεώς μου, ἀλλ' εἶνε ἡ ἀλήθεια, ἡ ὅποια πάντοτε δὲν εἶνε γλυκεῖα καὶ εὐάρεστος. Εἶχα ὁμως τὴν ὑποχρέωσιν, ἀφοῦ μοῦ ἐζητήσατε τὴν γνώμην μου, νὰ εἶπω αὐτὴν ἐν πάσῃ εὐθύτητι καὶ εὐλικρινείᾳ.

Ἀντίγραφον τῆς παρούσης μου ἀνεκοίνωσα εἰς τὴν Ἱερ. Σύνοδον Κρήτης κατόπιν τῆς ἐν τῇ πρὸς αὐτὴν ἀπολογίᾳ Σας μνείας τῆς διαλεξιῶς μου, δύνασθε δὲ νὰ κἀμητε καὶ ἡμεῖς οἰκονομῶμεν χρῆσιν αὐτῆς ὁλοκλήρου καὶ οὐχὶ ἐν ἀποσπάσματι.

Εἶμαι δὲ ὁ βίβλιος, δεῖ, ἐάν κατόπιν τῆς ἀπαντήσεως ταύτης σπεύσητε ν' ἀνεκρίθητε τὰ γροφίντα, νὰ ζητήσητε συγμῶμην παρὰ τῆς Ἐκκλησίας—εἶναί ἄφρατον καὶ γανναῖον τὸ ἐξ πάσης μετριότητος ἀνωμολογεῖν τὴν ἰδίαν πλάνην—καὶ ν' ἀλλάξητε σύστημα εἰς τὸ δημοσιογραφεῖν, θὰ Σὰς συγχωρήσῃ καὶ ἡ Ἐκκλησία, διότι ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ παιδεύοντος καὶ πάλιν ἰωμένου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἰουλίου 1931

Μετὰ τιμῆς

Α. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΒΗΜΑ

“ΚΩΔΩΝ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΕΣΧΑΤΟΥ,,
 “ ΤΙ ΕΣΤΙ ΜΑΣΣΟΝΙΑ Η ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΣ,,

Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου

Ἄλλ' ἐν τῇ κοινωνιοδότησιν Μασσονισμῶν κατὰ δὴλον εἶτι συναντῶνται πάσης φυλῆς, γλώσσης, θρησκείας, τάξεως ἀνθρώποι καὶ ἀδιακρίτως θρησκευματος ὁ παγκράτιστος Μασσονισμὸς στρατολογεῖ τοὺς ὁπαδοὺς του. Πῶς λοιπὸν ὁ Μασσονισμὸς θὰ πραγματοποιήσῃ ἠθικὰς ἀρχὰς ἐναντίας εἰς τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις ἢ τῶν διαφόρων ὁπαδῶν αὐτοῦ; Ἄν ἔχη ἠθικὰς ἀρχὰς εἰς πραγματοποιήσῃ τὰς τοῦ Εὐαγγελίου ὡς ἐσχυρίζονται, ἀνάγκη πᾶσα νὰ ὑποχρεοῖ τοὺς ὁπαδοὺς του νὰ ἀρῶνται μασσῶνοι γενόμενοι τὰς θρησκευτικὰς τῶν δοξασιῶν ἕκαστος καὶ ἀσπάζονται τὰς τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, διότι ἐν αὐτῇ μόνῃ εἶναι δυνατὴ ἡ κατόρθωσις τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν τῆς ἀγάπης! Μόνον ὁ χριστιανὸς ἐδιδάχθη ν' ἀγαπᾷ τὸν ἀνθρώπον ἀνεξαρτήτως θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, ἦτοι εὐεργετῇ καὶ ὠφελεῖ αὐτόν. Ὁ Τοῦρκος ὁ Ἑβραῖος μιμοῦσι πάντα μὴ τοῦτοις ἐμόφρονα καὶ ὁμοῦδεάτη, ἢ κακοπειοῦσι καὶ βλάπτουσιν ὡς ἐχθρόν. Ὁ χριστιανὸς δὲν ἔχει ἐχθροὺς ἐξ ἑαυτοῦ. Διότι οὐδένα εἶναι διατεθειμένος νὰ βλάψῃ, ἔχει ὅμως, πολλοὺς ἐχθροὺς καθ' ἑαυτοῦ, διατεθειμένους καὶ ἐνεργοῦντας εἰς καταστροφὴν του. Λοιπὸν γίνονται οἱ εἰς τὰς τάξεις τοῦ Μασσονισμοῦ στρατολογούμενοι ἀντίχριστοί, Ἑβραῖοι, οἱ Θεομάχοι, ἀσεβεῖς καὶ ἄπιστοι ὕλισται, οἱ δυσσεβεῖς καὶ ἄθεοι Εἰδωλολάτραι, καὶ τότε ὁ Μασσονισμὸς εἶναι Χριστιανισμὸς, ἢ ἀποβάλλουσι πάντες τὰς θρησκευτικὰς τῶν δοξασιῶν καὶ ἀσπάζονται ἀρχὰς μῆτε χριστιανικὰς, μῆτε Ἰουδαϊκὰς, μῆτε Μωαμεθανικὰς, ἀλλὰ ὅλας μυστηριώδεις, καὶ τότε σκοπὸς τῆς Μασσονικῆς, Ἐταιρίας εἶναι ἄλλος, καὶ ὄχι ἡ «πραγματοποιήσεις καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἠθικῶν τοῦ Εὐαγγελίου ἀρχῶν ὡς λέγουσι, καὶ εἶτι ἡ «Μασσονία εἶσι Ἐταιρεία φιλικῆ, φιλοσοφικὴ καὶ προοδευτικὴ, βᾶσιν μὲν ἔχουσα τὴν ὑπαρξίν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, ἀντικείμενον δὲ τὴν εὐποιαν, τὴν μελέτην τῆς παγκοσμίου ἠθικῆς, τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν, ἅμα δὲ καὶ τὴν πρᾶξιν πάσης ἀρετῆς!»,». — Εἶναι δὲ εἰδικίον εἶτι οἱ γενόμενοι Μασσῶνοι ἀποβάλλουσι πᾶσαν θρησκευτικὴν πεποιθήσιν καὶ ἀπεκδύονται τῆς θρησκευτικότητος, συναντῶνται δὲ εἰς μόνην τὴν κοινὴν ἰδέαν καὶ πεποιθήσιν τῆς ὑπάρξεως ἐνὸς Θεοῦ, ἦτοι ἐν τῇ ἰδίᾳ τοῦ θεϊσμοῦ. Ὁ δὲ Μασσονισμὸς εἶναι Ἐταιρεία εἰς πραγματοποιήσῃ τῶν ἀρχῶν τοῦ θεϊσμοῦ, εἰς καταπολέμησιν πάσης θρησκευτικῆς δοξασιῶς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ αὐτῆς εἶτι τῆς πίστεως εἰς τὴν θεϊότητα τοῦ Χριστιανισμοῦ, Τὸν ὁποῖον ἵνα εὐχε-

ρῶς καταπολεμήσῃ συνταυτίζῃ πονήρως μετὰ τοῦ Παπισμοῦ καὶ τῶν καληγηρικῶν ὀργάνων τοῦ μέσου ἰῶνος, ἢ μετὰ τῶν δεισιδαιμονιῶν καὶ δαισιότητων τῶν μοναστικῶν ταγματῶν τῆς Δύσεως καὶ τῶν καταχρήσεων τῶν ἱερῶν! Ὁ Μασσοπισμὸς, ὁ ὁποῖος εἶναι ὀργάνωσις ψευδῆς σκοτεινῆ ἀντιθρησκευτικῆ καὶ ἀντιχριστιανικῆ καὶ αἰσχροῦ καὶ ἔχει ὀργάνωσις σκοποῦσα τὴν ἐξύψωσιν, καὶ ἀνύψωσιν τῆς Κοινωνίας— χωρὶς νὰ εἶνε θρησκευτικῆ ἢ ἀντιθρησκευτικῆ ὀργάνωσις—ὡς διατείνονται καὶ φρονοῦσιν οἱ Μασσόνοι—δεδομένου μάλιστα θύτος ὅτι, ἂν ἦτο ὠφέλιμος ὀργανισμὸς οὐδεμίαν θὰ ἦτο ἀνάγκη μυστικότητος ἀπολύτου περὶ τοῦ σκοποῦ καὶ τῶν μελῶν αὐτοῦ!

Ὁ Μασσοπισμὸς κηρύττει ἐν ὀνόματι τοῦ Ἐνὸς Θεοῦ ἀγνώστου, ἀφηρημένου ἢ συγκεκριμένου ἀδιάφορον, τὴν Ἰσότητά τὴν Ἐλευθερίαν, τὴν Ἀδελφότητα πάντων ἀνθρώπων, οὐχὶ κατ' ἔννοιαν Εὐαγγελικὴν, ἀλλὰ τραγελαφικὴν καὶ ἀπραγματοποιήτων ὡς τοῦτο ἀπέδειξεν ὁ Εὐρωπαϊκὸς πόλεμος, δι' οὗ ἡ Μασσονία ἔχει ωκόπησεν. Ἡ Μασσονία ὑποκλέψασα ἀπὸ τοῦ Εὐαγγελίου τὴν ἐντολήν τῆς Ἀγάπης, τὴν ἰδίαν τῆς ἀδελφότητος Ἰσότητος καὶ Ἐλευθερίας ἐν τῷ Χριστῷ ἀποκρύπτουσα δὲ τὴν θεότητα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἤτις εἶναι τὸ μόνον Κέντρον τῆς ἐνότητος τῶν λαῶν, πλανᾷ καὶ πλανᾶται, νομίζουσα, ὅτι εἶναι δυνατόν ἄνευ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ ἐφαρμόσῃ αὐτὸς τὴν ἐντολήν τῆς ἀγάπης εἰς εὐδαιμονίαν τῆς ἀνθρωπότητος! Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἐντολῆς τῆς ἀγάπης εἶναι τὸ Μέγιστον Ἀγαθόν! Εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἀλλ' ὁ ὀρθὸς καὶ ἀγαθὸς οὗτος σκοπὸς συνδέεται μετὰ τῆς πίστεως εἰς τὴν θεότητα τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ δὲν πραγματοποιεῖται ἄνευ τῆς πίστεως εἰς τὸν Χριστόν. Ἐπομένως οἱ Μασσόνοι πλανῶνται πλάνην περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀγάπης διὰ τῆς ἀπιστίας εἰς τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ μὴ ἀκούοντες Αὐτοῦ λέγοντος ὅτι «Ἄνευ Ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν!» Αὐτὸ δὲ τὸ ὅποιον ἐπαγγέλλονται εἰς ἐφαρμογὴν οἱ Μασσόνοι ἐπαγγέλλεται ἐν Ἀληθείᾳ ὁ Χριστιανισμὸς, ὅστις ἔχει καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὰ μέτα τῆς ἐκτελέσεως καὶ ἐφαρμογῆς καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐργάζεται εἰς τοὺς αἰῶνας εἰς πραγματοποιήσῃν αὐτοῦ! Ἀναμνησθῶμεν δὲ καὶ τῶν λόγων τοῦ Χριστοῦ ὁ ὁποῖος εἶπεν «Ὅ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.»

41) Ἐὰν λοιπὸν οἱ Μασσόνοι ἔχουσιν ὡς σκοπὸν, ὡς λέγουσιν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐντολῆς τῆς ἀγάπης διὰ τὴν ἀπιστίαν εἰς τὴν θεότητα τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Χριστοῦ, τοῦ κηρύττοντος ἐν λόγοις καὶ ἔργοις τὴν ἀγάπην; Διὰ τὴν νὰ μὴ ζητῶσι διὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς διὰ τοῦ μόνου μέσου δι' οὗ οὐκ ἐκτελεῖται καὶ πραγματοποιεῖται; Διὰ τὴν νὰ συνομνύωσι κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἄφ' οὗ ἄπ' Αὐτοῦ κλέπτουσι τὰς ἠθικὰς λεγομένας αὐτῶν ἀρχάς; Διὰ τὴν νὰ πωλεῶσι τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ προστατεύοντες τὸν θεῖσμόν, ἄγνωστον καὶ ἀκατανόμα-

στον Θεόν, ἐν ᾧ ἔχουσιν ἐνόπιόν των Θεόν γνωστὸν καὶ ὄρισμένον, Θεὸν γνωστὸν ἀποκαλυπτόμενον, διὰ τῆς Προφητείας καὶ τῆς Ἱστορίας, Θεὸν φανερωθέντα καὶ δρῶντα, Θεὸν Ἐνανθρωπήσαντα διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ; Δὲν εἶναι ἀφρονες; Δὲν εἶναι ἀσυνεπεῖς; Δὲν εἶναι ἔγωγοι καὶ νομίζοντες διὰ δι' ἑαυτῶν θὰ κατορθώσωσιν διὰ διὰ τοῦ Ἐνανθρωπήσαντος Ἀληθινοῦ Θεοῦ κατορθοῦνται; Δὲν ματαιοπονοῦσι; Δὲν ψεύδονται πᾶν καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἐν τῷ κόσμῳ ἀποδίδοντες εἰς τὸν Μασσοπισμὸν, αἰκιοποιούμενοι τὰ ἀγαθὰ τοῦ χριστιανισμοῦ ἄποτελέσματα; (ἀκολουθεῖ)

ΕΠΑΝΟΔΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

ΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία δὲν ἔκτισε τὴν βιομηχανίαν τῶν ἁγιοποιήσεων καὶ δὲν περὶ χρόνος χωρὶς νὰ καταταχθῶν εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἤδη ὑπαρχόντων ἁγίων νέσι τοιοῦτοι. Πρὸ τῆς ἁγιοποιήσεως ὁμοῦ διεξέχεται σωστὴ δίκη κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξετάζονται τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατὰ τοῦ ὑποψηφίου διὰ τὸ ἀνώτερον τοῦτο ἄξιωμα.

Εἰς τὸ τῆγμα των, τῶν θρησκευμάτων, ὅπως ἀποκαλεῖται ἡ παλαιὰ ἐπιτροπὴ ἢ διευθύνουσα τὸ ζήτημα αὐτό, ὑπάρχει βιβλίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπὸ αἰῶνων ἐγγράφονται οἱ αὐτοὶ αἰτέσαι ἁγιοποιήσεως. Ὅταν ὑποβληθῇ ἢ ὑποψηφίῳ τῆς ἐνὸς ἁγίου, ἀμέσως ἐγγράφεται τὸ ὄνομα του εἰς τὸν κατάλογον τῶν ὑποψηφίων καὶ ἐρχεῖ ἢ διαδίσκος. Σχηματίζεται εἰδικὸς φέκελλος εἰς τὸν ὁποῖον μελεθῶνται οἱ αὐτοὶ οὐσιαστικὰ καὶ ὑπὲρ καὶ τὰ κατὰ τοῦ ὑποψηφίου.

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐδημοσίωσι προχθὲς τὸν νέον πλῆθος κατὰλογον τῶν τοιοῦτων ὑποψηφίων. Ὁ προηγουμένος κατάλογος περιελάμβανε 328 ἄνδρας. Εἶχε δὲ ἐκδοθῆ κατὰ δικαιοσύνην ὁ σημερινὸς κατάλογος περιλαμβάνει 551 ἄνδρας. Ἐννοεῖται δὲν εἶναι οἱ αὐτοὶ ἁγιοί, ἀλλὰ πολλοὶ εἶναι ὑποψήφιοι δεῖσι, βαθμῶς κατωτέρου ἁγίου.

Εἰς τὸν προεφάτω δημοσιευθέντα κατάλογον ὑποψηφίων τὰ πρῶτα κατέχουσι οἱ Ἰταλοὶ μὲ 271 ἁγιοποιήσιμους. Δηλαδή, περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἡμῶσις ὑποψηφίους. Μετ' αὐτοῦ ἔρχονται οἱ Γάλλοι μὲ 116. Ὅλα τὰ καθολικὰ κράτη φυσικὰ ἐντιπροσωπεύονται εἰς τὸν προεφάτω αὐτὸν κατάλογον.

Παρίστοι εἶναι ἡ μελέτη τῆς κοινωνικῆς τάξεως εἰς τὴν ὁποίαν ἐνέχουσι οἱ ὑποψήφιοι ἁγιοί. Μεταξὺ αὐτῶν εἶναι πάπαι, ἡγεμόνες, κληρικοὶ, καθηγηταὶ πανεπιστημίων, καλόγηροι, σιδηροδρομικοὶ υπάλληλοι, ὅπως ὁ πρῶτος σταθμάρχης τοῦ Τουρίνου Παύλος Πιρῆτος.

Εἰς τὸν κατάλογον αὐτὸν ποῦ εἶναι ὑποψήφιοι πολλοὶ πάπαι, εἶναι προσεῖται καὶ τρεῖς βασίλισσαι. Ἡ πρώτη εἶναι ἡ Κουνεγόνη τῆς Πολωνίας, ἡ ὁποία ἐπέθανε κατὰ τὸ 1298 εἰς ἐνα μοναστήριον ἐγκαταλείψασα τὴν ζωὴν τῶν τιμῶν καὶ ἀπεσυρθεῖσα εἰς τὴν ἡσυχαστικὴν ζωὴν ἐνὸς μοναστηρίου.

Πολύ μεταγενέστεροι εἶναι αἱ ἄλλαι δύο ἁγιοποιήσιμοι βασίλισσαι, Μαρία

Κλοτίλδη, βασίλισσα τῆς Σαρδηνίας καὶ Μαρία Χριστίνα, βασίλισσα τῆς Νεαπόλεως. Ἡ Μαρία Κλοτίλδη, ἀδελφὴ τοῦ ἀτυχοῦς βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου δεκάτου ἕκτου, τοῦ καταπονηθέντος, ὑπῆρξε σύζυγος τοῦ Καρόλου Ἐμμανουήλ, βασιλέως τῆς Σαρδηνίας—ὅπως ἐπισημοῦται ὁ βασιλικὸς οἶκος τῆς Σαβοΐας, ὁ ὁποῖος σήμερον βασιλεύει τῆς Ἰταλίας. Ὁ βασιλεὺς αὐτός, κοτόπιν τῆς ἐπιβολῆς τῶν στρατευμάτων τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας εἰς τὸ κράτος τοῦ Ἰακώβου τὸν θρόνον τοῦ καὶ ἠναγκάσθη νὰ περιφέρῃται πλάνης ἀπὸ τὰς διαφόρους χώρας τῆς Ἰταλίας. Ἡ σύζυγός τοῦ Μαρία Κλοτίλδη ἀπέθανε εἰς τὴν Νεάπολιν λατρευομένη ἀπὸ τὸν λαόν διὰ τὰς χριστιανικὰς αὐτῆς ἀρετὰς καὶ τὴν ἀγίαν τῆς ζωὴν. Ὀλίγον χρόνον μετὰ τὸν θάνατον ἀπέβηκεν εἰς τὸ Βατικανὸν αἰτησὶν ἀγιοποιήσασθαι. Ἐποτρὴς ἡ δίκη μένει ἐκκενρῆς.

Ἡ Μαρία Χριστίνα τῆς Σαβοΐας, ἀνήκουσα εἰς τὸν σήμερον βασιλεύοντα τῆς Ἰταλίας οἶκον, ἔγινε σύζυγος τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως Φερδινάνδου δευτέρου τὸ 1832. Ἦτο τόσοσ καλὴ καὶ φιλενθρωπος ὥστε οἱ Ναπολιτᾶνοι ἔβαν ἀκόμη τὴν ἀπεκάλουν ἀγίαν. Ἀπέθανε τὸ 1836 νωτὰτη ἀφροῦ ἐγέννησε τὸν τελευταῖον βασιλέα τῆς Νεαπόλεως. Ἡ δίκη τῆς ἀγιοποιήσεως εἰσήχθη τὸ 1859.

Ἡ διεξαγωγὴ τῆς δίκης ἐνὸς ἀγιοποιήσεως εἶναι περιεργότης, διατηρούσα ὅλον τὸν μεσαιωνικὸν μιστικισμόν.

Διότι πρόκειται περὶ πραγματικῆς δίκης. Ἡ ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἀπὸ ὠρισμένα ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρόσωπα συνέρχεται καὶ ἀκούει τὴν ἐκθέσιν ὅλων τῶν ἀρετῶν καὶ ἐν γένει ὅλων τῶν λόγων οἱ ὁποῖοι συντρέχουν εἰς τὴν ἀπεδοχὴν τῆς προτάσεως. Ἡ δικογραφία κατὰ τὸ πλῆστον ἀποτελεῖται ἀπὸ καταθέσεις διαφόρων πιστῶν ἐπιβλεπόντων διὰ τὸ υποψήφιο, ἔζησε χριστιανικὸν βίον καὶ ἔκαμεν ἀγαθὰς πράξεις.

Ἐναντίον τῶν ἐπιχειρημάτων τούτων ὁμιλεῖ ἐὸ δεικνύοντος τοῦ διαδόλου, ὅπως ἐρωνικῶς ἐποκαλεῖ ὁ λαὸς τῆς Ρώμης τὸν κληρικὸν ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ὠρισμένος ἀπὸ τὸν πάπαν ὡς εἰσαγγελεὺς, δηλαδὴ ὡς κατηγορὸς. Καὶ ὁ ὁποῖος προορισμὸν ἔχει νὰ ἀναφέρῃ ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα εἶναι ἀντίθετα εἰς τὴν ἀγιοποίησιν. Ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου διαβιβάζεται εἰς τὸν πάπαν ὁ ὁποῖος οὐδόπως ὑποχρεοῦται ἀπὸ τὴν τοιοῦτην ἐπιδοχὴν, δυνάμενος διὰ ὠρισμένους λόγους νὰ μὴ τὴν δεχθῆ ἢ τὴν τροποποιήσῃ. Συνάθως ὁμοῦ σήμερον καμμία ὑποψηφιότης γενομένη δικτὴ ἀπὸ τὸ δικαστήριον διὰ ἀπορρίπτεται ἀπὸ τὸν πάπαν.

JACOB OBWEGER

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΩΡΑΙ ΤΟΥ ΛΥΤΡΩΤΟΥ

I ΩΡΑΙ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΘΑΛΪΦΕΩΣ

«**ΔΕ** ἰ πρὸς ὑμᾶς, πάντες οἱ διεθνήνοντες τὴν ὁδὸν ἐπιβλέψατε καὶ ἴδετε, ἄν, εἶναι πόνος κατὰ τὸν πόνον μου, ὅστις ἔγενεν εἰς ἐμὲ» (Θρηνοὶ Ἰερεμίου κεφ. α' § 12)

Καὶ πάλιν ἡ πατρικὴ χεὶρ τοῦ Θεοῦ, μᾶς ἔχει ὁδηγήσει εἰς τὴν πλήρη χάριτος ἐποχὴν τῶν ἐβδομάδων τῆς νηστείας. Εἰς τὰς ἐκκλησίας μας ἔγινεν ἡσυχία. Οἱ ἐορτάσιμοι ἤχοι

τῶν ναῶν ἔχουν παύσει. Αἱ χαρμόσυνοι ψαλμοῦνται ἔχουν σταματήσει. Ἡ Ἐκκλησία ἐκαλύφθη εἰς τὸ πέπλον τῆς θλίψεως, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς Μνηστὴρ τῆς κρέμαται μὲ τὸ αἱματομένον ἔνδυμα τοῦ πόνου εἰς τὸν Σταυρὸν. Βαθεῖα σιγή πρέπει νὰ ἐπικρατήσῃ καὶ εἰς τὸ ἑσωτερικὸν μας. Ἦσυχοι, συμπονοῦντες μὲ τὸν πάσχοντα Σωτῆρα, πρέπει νὰ μᾶς πληροῖ σιωπηλὴ μετάνοια διὰ τὰ ἀμαρτημά μας, τὰ ὅποια εἶναι ἡ αἰτία τῶν παθῶν τοῦ Ἰησοῦ. Τὰ πάθη Του πρέπει νὰ συγκινηθῶσιν τὴν καρδίαν μας καὶ νὰ ὠθήσωσιν τὴν ψυχὴν μας εἰς τὴν ἀποστρεφῆν τοῦ νακοῦ, οὕτως ὥστε νὰ μᾶς λαμπρύνῃ ἡ ἀγία εἰρήνη τοῦ Πάσχα καὶ ἡ ἀγία χαρὰ τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ. Διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐβδομάδων τῆς νηστείας προσ-κλύει τὰ ὄμματα τῶν τέκνων τῆς περισσώτερον ἀπὸ τὸ σύνθημα ἐπί τοῦ Ἐσταυρωμένου Ἰησοῦ. Διὰ τὰ μᾶς πληροῖ μὲ εὐγνωμοσύνην ἀλλὰ καὶ μὲ ἐμπιστοσύνην, μᾶς κράζει κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς: **Τοῦτο εἶναι τὸ ξύλον τοῦ Σταυροῦ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκρέματο ἡ Σωτηρία τοῦ κόσμου.** Ἐμπρὸς λοιπὸν ἄς ἀκολουθήσωμεν τὴν ὑπενθύμισιν τῆς Ἐκκλησίας, ἄς ἀνυψώσωμεν τὰ δάκρυματά μας πρὸς τὸν πάσχοντα Σωτῆρα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς νηστείας, ἄς ἀσχοληθῶμεν μὲ τὰς τελευταίας ὥρας τοῦ θνήσκοντος Λυτρωτοῦ. Ἐχουν νὰ μᾶς ποῦν τόσα πολλὰ, νὰ μᾶς προτρέψωσιν τόσα καλὰ καὶ νὰ μᾶς διδάξωσιν τόσα μεγάλα! Τί ἦσαν ὁμοῦ αἱ τελευταῖαι ὥραι τοῦ Λυτρωτοῦ; Ἦσαν πρὸ παντὸς ὥραι μεγίστης θλίψεως. Ἦσαν ὥραι κατὰ τὰς ὁποίας ὁ Ἰησοῦς μὲ πλήρες δικαίον ἀναφώνει: «Σεῖς ἔλοι τοῦ περᾶτε ἀπὸ τὴν ὁδὸν αὐτὴν προσέχετε καὶ κυτᾶτε εἰάν ὑπάρχῃ πόνος ὁ ὅποιος νὰ εἶναι ὁμοῖος τοῦ ἰδιοῦ μου», Διότι ἐπονοῦσε: **Τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, ἡ ψυχὴ τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ῥῆξ τοῦ Ζώντος Θεοῦ.**

Ἐὰν λέγω ὅτι αἱ τελευταῖαι ὥραι τοῦ Σωτῆρος ἦσαν ὥραι μεγίστης θλίψεως, αἰσθάνομαι πολὺ καλὰ τὸ μέγεθος τοῦ λόγου τούτου, διότι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν αἰώνων πολλοὶ πόνοι καὶ μεγάλαι πικρίαι ἔχουν ἔλθει εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Ποῖος ἔμπορᾷ νὰ μετρήσῃ τοὺς ποταμοὺς τῶν θαυμάτων οἱ ὅποιοι ἔχουν πλημμυρῆσαι τὴν γῆν ἀπὸ τῆς πτώσεως τοῦ Ἀδάμ; Ποῖος γνωρίζει ὅλας τὰς κραυγὰς τοῦ πόου καὶ τοῦ φόβου, τῆς θλίψεως καὶ τῆς ἀπελπισίας, αἱ ὅποια ἔχουν ἀναπαμφθῆ ἀπὸ τὴν κοιλιάδα αὐτὴν τῶν θαυμάτων πρὸς τὸν Οὐρανόν;

Ἦδη ἀπὸ τὰ ἔτη τοῦ μεγάλου πολέμου, ἡ ἀθλιότης καὶ ἡ δυστυχία ἡ ὅποια ἔχει φθάσει ὑπεράνω τῶν οἰκογενειῶν καὶ λαῶν εἶναι μία θάλασσα ἀπὸ πόνου, τῆς ὁποίας τὸ βάθος δὲν δύναται κανεὶς νὰ ὑπολογίσῃ. Μ' ὅλα ταῦτα ὁμοῦ ὁ [Προφήτης Ἰερεμίας λέγει: **«Ἄ! πρὸς ὑμᾶς, πάντες οἱ διασπείροντες τὴν ὁδὸν αὐτὴν ἐπιβλέψατε καὶ ἰδέτε, ἄν εἶναι πόνους κατὰ τὸν πόνον μου ὅστις ἔγενεν εἰς ἐμέ....»**

Ἐμπρὸς λοιπὸν, ἄς ἀνυψώσωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν θνήσκοντα εἰς τὸν Σταυρὸν Σωτῆρα. Τί βλέπομεν; Ἐνα Ἄνθρωπον ὁ ὅποιος **«ἀπὸ ἔχρους ποδοῦ μὲ χρι κεφαλῆς δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτῷ ἀκεραιότης, ἀλλὰ τραύματα καὶ μελανίσματα** (Ἠσαίας κεφ. α' § 6). Βλέπομεν Ἐνα, ὁ ὅποιος ὑποφέρει ἀγογγύστω, τοῦ ὁποίου αἱ πληγαὶ «δὲν ἐξέπισθησαν, οὐδὲ ἐδέθησαν, οὐδὲ ἐμαλακώθησαν δι' ἀλειψῆς» (Ἠσαίας κεφ. α' § 6). Εἰς μάρτυς κρέμαται ἔμπρὸς μας, τὸν ὅποιον ὁ Βασιλεὺς Δαυὶδ ἔβλεπε μὲ τὸ πνεῦμά του καὶ εἰς τὴν θεάν τοῦ ὁποίου τρομαγμένος ἀνέκραξε **«εἰς σκώληξ καὶ οὐχὶ ἄνθρωπος, ὄνειδος ἀνθρώπων καὶ ἐξουθενώμα λουδο».** (Ψαλμὸς κδ' § 6). Τοῦτο εἶναι, ὦ ἄνθρωπε, τὸ σῶμα τοῦ θνήσκοντος Σωτῆρος. Ἡ κεφαλὴ του εἶναι πληγωμένη ἀπὸ τὰς ἀκάνθας τοῦ σκληροῦ στεφάνου τοῦ ἐμπαίγμου. Οἱ ὀφθαλμοὶ Του καίουν ἀπὸ κούρασι, ὅπως ἡ φωτιά. τὸ πρόσωτόν Του εἶναι παραμορφωμένον καὶ πληγωμένον ἀπὸ τὰ κτυπήματα τῶν δημιῶν. Τὰ χέρια του καὶ τὰ πόδια Του εἶναι τρυπημένα. Τὸ σῶμα Του ἔχει κατακρουρηθῆ ἀπὸ τὰ κτυπήματα τῶν μαστίγων. Πράγματι, **«ἀπὸ ἔχρους ποδοῦ μὲχρι κεφαλῆς δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτῷ**

άνεραϊότης». Ω, άνθρωπε, βλέπον επάνω εις τόν Σταυρόν και μὴν ἀποστρέφεις τὸν ὀφθαλμὸν σου ἀπὸ τὸν **«Α ν θ ρ ω π ο ν τ ὠ ν θ λ ί ψ ε ω ν»** (Ἡσαίας κεφ. νγ' § 3). Ἀπεριγράφτος ὀδὴν συνταράσσει ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός Του και εἰς τοὺς αἱματομένους ὀφθαλμοὺς Του φαίνεται ἕνας μέγιστος πόνος. Ἡ ὠχρέτης τοῦ θανάτου πληροὶ τὸ πρόσωπόν του. Ὁ ἰδρὸς τῆς ἀγωνίας καταπίπτων εἰς βαρσίας σταγόνας ἀναμιγνύεται μετὰ τὸ αἷμα τὸ ὁποῖον πληροὶ τὸ κατακρουρημένον σῶμά Του και βάφει τὸ καταραμένον χῶμα.

Ω, ἡ καρδία τοῦ Αὐτρωτοῦ θὰ ἤθελε νὰ διαρραγῇ ἀπὸ πόνου και ὀλεψιν! Ποῦ εἰς τὴν γῆν ὑπῆρξε εἰς τοῦτον πόνος, διὰ νὰ παραβληθῇ μετὰ τὰ πάθη τοῦ Ἰησοῦ; Ὅταν ὁ ἀγγογγύστως μαρτυρήσας Ἰῶδ ἐκάθητο πλήρης ἀπὸ ἔλκη ἐν μέσῳ τοῦ στοδοῦ ἀνέκραξε «ἐλεῆσατέ με, ἐλεῆσατέ με, σεῖς τοῦλάχιστον φίλοι μου!» (Ἰῶδ κεφ. ιθ' § 21). Ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, εἶναι κῆτι περισσότερο ἀπὸ τὸν Ἰῶδ. Εἰς τὸν Σταυρόν βλέπομεν μίαν τρομερωτέραν δυστυχίαν ἀπὸ τὸν μάρτυρα τοῦτον. Μετὰ πολὺ περισσότερο δίκαιον ἀπὸ τὸν Ἰῶδ, δύναται ἄραγε ὁ ἀγαπητὸς Σωτῆρ, νὰ μᾶς φωνάξῃ ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ «ἐλεῆσατέ με, ἐλεῆσατέ με, σεῖς τοῦλάχιστον φίλοι μου». Ἐὰν θέλετε νὰ με ἀγαπᾶτε τότε πάψετε τοῦλάχιστον νὰ ἀνα εἰσάγετε τὴν αἰτίαν τῶν πόνων μου. Γνωρίζετε ὅλοι σας ἀγαπητοὶ μου Χριστιανοὶ τὴν τρομερὰν αἰτίαν τῶν παθῶν αὐτῶν: Τὸ ἁμάρτημα. Ἐκεῖνο, και μόνον αὐτὸ, ἔχει φέρει τὸν Χριστὸν εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν. Ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἁμαρτία, τότε δὲν θὰ ἦτο ἀναγκαστικὸς ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν Σταυρόν οὔτε θὰ ἐλάμβανε χώραν. **«Ἄλλ' αὐτὸς ἐτραυματίσθη διὰ τὰς παραβάσεις ἡμῶν ἐταλαιπωρήθη διὰ τὰς ἀνομιὰς ἡμῶν»** (Ἡσαίας κεφ. νγ' § 5). Ὅταν σκεφθῆς τοῦτο, δὲν θὰ πληρωθῇ ἡ καρδία σου ἀπὸ λύπην και μετάνοιαν, ἡ ὁποία θὰ σε φέρῃ εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴν ἁμαρτήσῃς πλέον; Ω! τόσο σκληρὸς, τόσο ἀναίσθητος, τόσο διεφθαρμένος δὲν δύνασαι νὰ εἶσαι. Εἶναι ἀδύνατον, λέγει ὁ Μέγας Ἀλφόνσος, μία ψυχὴ ἡ ὁποία πιστεύει εἰς τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ και σκέπτεται συχνὰ αὐτὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ προσβάλλῃ τὸν Σωτῆρά της. Ἡ Ἁγία Γραφὴ λέγει **«οἱ ἀγαπῶντες τὸν Κύριον, φυλάττουσιν τὰς ὁδοὺς Αὐτοῦ».** Λοιπὸν Χριστιανέ μου, ποία ἦτο ἕως τώρα ἡ ἀγάπη σου πρὸς τὸν ἐσταυρωμένον Αὐτρωτῆν; Ἐχεις προσέξει σοβαρῶς μήπως ἔγινες και ἐσὺ αἰτία τῶν πικρῶν παθῶν Του; Δὲν ἠκολούθησας ὁδοῦς, αἱ ὁποῖαι μακρὰν ἀπέχου ἀπὸ τὰς ὁδοὺς ποῦ μᾶς ὠδήγησεν ὁ Κύριος; Δὲν ἐβαλεν ἡ ἀλαστονία σου, ἡ ἀπιστία σου, εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰησοῦ ἕνα ἀκάνθινον στέφανον; Δὲν ἔχουν τὰ ἔργα τῆς ἀκολασίας του, κατακρουρήσει τὸ σῶμά Του; Δὲν ἔχει ἡ ἀπληστία σου συχνὰ, τὸν ἀγαπητὸν Αὐτρωτῆν μετὰ ὄσος και χολῆν ἐμποτίσει; Δὲν ἔχει ἡ ἀνυπακοὴ σου εἰς τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ και τῆς Ἐκκλησίας, διατρυπήσει τὰς χεῖρας και τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, και εἰς τὸν Σταυρὸν καρπίσει Αὐτόν; Ἐρεῦνησε κατ' αὐτὰς τὰς ἡσυχίας ἐβδομάδας τῆς νηστείας ἐνίοτε τὴν ἕως τώρα ζωὴν σου, μετανόησε διὰ τὰς ἁμαρτίας σου και ξανάρχισε εἰς τοὺς πόδας τοῦ Αὐτρωτοῦ, τὴν ἀγάπην σου πρὸς τὸν Ἰησοῦν τὸν Ἐσταυρωμένον.

Διὰ νὰ εὐάστῃς ὁμῶς εἰς αὐτὴν τὴν ἀγάπην πρέπει νὰ προσέχῃς δι' αὐτὴν συχνὰ και βαθεῖα, διότι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶναι ἕνα δῶρον τοῦ Οὐρανοῦ, τὸ ὁποῖον δίδεται μόνον εἰς ἐκεῖνους, οἱ ὁποῖοι παρακαλοῦν δι' αὐτὸ. Ὁρᾶτε νὰ ἀφυπνίζῃς συχνὰ τὰς θείας ἀρετὰς και τὸ μυστήριον τῆς Ἀγάπης ὅχι μόνον νὰ τὸ ἐπισκεφθῆς, ἀλλὰ και νὰ τὸ δέχῃς συχνὰ. Τότε θὰ διαπεράσῃ ἡ ἀγάπη τοῦ Ἐσταυρωμένου και τὴν καρδίαν σου μετὰ τὰς ἀγίας της φλόγας. Αὕτῃ ἡ ἀγάπη θὰ σε φυλάττῃ τοῦλάχιστον ἀπὸ τὰς μεγάλας ἁμαρτίας και θ' ἀληθεύσῃ και δι' ἐσὲ ὁ λόγος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος: **«οἱ ἀγαπῶντες τὸν Κύριον φυλάττουσιν τὰς ὁδοὺς Αὐτοῦ».** Οἱ πόνοι τοῦ σώματός σου ὅσον και ἂν εἶναι μεγάλοι και πλήρεις βασάνων, θὰ ὑποφέρωνται πλέον ἐλαφρὰ, ἐὰν ὑπάρχῃ εἰς τὴν ψυχὴν σου ἡ ἀγία εἰρήνη τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖ ὅπου ὑψώνεται ὑπεράνω τῆς ζωῆς τῆς ψυχῆς αἰθέριος οὐρανός, ἐκεῖ ἔχουν χάσει οἱ ἐξωτερικοὶ πόνοι ἕνα μέγα μέρος τῆς δυνάμεώς των. Αὐτὸ εἶναι τὸ κλειδί πρὸς τὸ μυστικὸν τῆς φαιδρότητος τῶν πολλῶν Ἁγίων, οἱ ὁποῖοι ἐν

μέσω τῶν μεγαλύτερων βασάνων των, ἐψάλλον ψάλμους χαρᾶς. Ἡ ψυχὴ των ἦτο ἀπηλλαγμένη ἀπὸ πόνου καὶ πικρίας. Ὄταν ὅμως καὶ τὸ ἐσωτερικόν ἔχει πληρωθῆ ἀπὸ μαυροσύνης, ὅταν μὲ τοὺς πόνους τοῦ σώματος ἔχουν ἐνωθῆ καὶ αἱ ὀλίψεις τῆς ψυχῆς καὶ ἔτσι ὀλόκληρον τὸν ἄνθρωπον τὸν ἔχουν ρίψει εἰς μίαν κἀμινον πόνου, τότε φθάνει τὸ θερμόμετρον τοῦ πόνου, εἰς τὸ ὑψιστον σημεῖον τῆς ἀνεκτικότητος. Αὐτὴ ἦτο ἡ τόχη τοῦ θνήσκοντος Σωτήρος εἰς τὸν Σταυρὸν. Μαζὺ μὲ τοὺς πόνους τοῦ σώματος, ἠκόνοντο τρομερὰ βασάνια τῆς ψυχῆς. Ὅλα τὰ πάθη τὰ ὁποῖα βλαστίζουν τὴν καρδίαν ἐνὸς ἀνθρώπου καὶ τὴν καταπιέζουν τὰ ἔχει ὑποφέρει Ἐκεῖνος. Ἀγωνία καὶ φόβος, περιφρόνησις καὶ ἐγκατάλειψις, εἶχον κατακυριεύσει τὴν ψυχὴν του. Ἡ κατάπτωσης καὶ ἡ ὀλίψις ἐπλήρωσαν καὶ ἐσκίασαν τὸ ἐσωτερικόν του.

Ἦδη ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῶν πικρῶν παθῶν Του, εἰς τὸν Ἑλαιῶνα, παρεπονείτο: **«Ἡ ψυχὴ μου εἶναι περιλύπῃς ἕως θανάτου»** (κατὰ Μάρκον κεφ. ιδ' § 34). Αὐτὸ τὸ τρομερὸν συναίσθημα, τὸ ὁποῖον ἐπέσεν ἐπὶ τῆς ψυχῆς τοῦ Ἰησοῦ, σὺν ἀδιαπέραστον νύκτα, ἕπως ἕνα μεγάλο δάρος, δὲν ἔφυγε πλέον ἀπὸ τὸν Σωτῆρα ἕως ὅτου ὁ θάνατος ἀπλευθέρωσε τὴν ψυχὴν Του ἀπὸ τοὺς ἀπανθρώπους ὄνυχας.

Διάφοροι αἰτίαι ἐπέφερον εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Ἰησοῦ, τὸ συναίσθημα αὐτὸ τῆς καταπτώσεως καὶ τῆς ὀλίψεως. Ἐγὼ θὰ ἤθελα νὰ ἐξάρω μόνον ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς ὀλίψεως τοῦ θνήσκοντος Σωτήρος, μὲ τὸ ὁποῖον θέλωμεν ἀσχοληθῆ ἰδιαίτερος. Ἡ ψυχὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐθλίβετο διὰ τὰς ἀπωλεσθείσας ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. Ἐνῶ ὁ ἀγαπητὸς Σωτῆρ ἐπάλαυν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ μὲ τὸν θάνατον, ἐδασανίζετο ἐνδομύχως μὲ τὴν ἐρώτησιν «εἰς τί θὰ χρησιμεύσῃ τὸ αἷμα εἰς τὴν κατπεσοῦσαν ἰνθρωπότητα». Μία θάλασσα ἀπὸ τῆ φωτιά τῶν πόνων καίει σὺν δάσανα τῆς κολάσεως, εἰς ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματος Μου καὶ ἐγὼ τὰ ὑπερέρω διὰ νὰ φυλάξω τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν κἀμινον τῆς κολάσεως. **Θὶ ἐπὼ εληθῶν ὄλοι οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τοὺς καρποὺς τῶν πόνων μου;** **Θὶ ἐπλύνουν ὄλοι τὰς ἁμαρτίας των εἰς τὸν ποταμὸν τοῦ χυνομένου αἵματος Μου;** Μήπως ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ἔνεκα τῆς ἁμαρτίας, σὺν ἕνας σκώληξ διαδιεβρώσκει καὶ διαπερᾶ τὸν ἐσωτερικόν Μου, δὲν θὰ ἀπαλλάξῃ αὐτοὺς ἀπὸ τὸν σκώληκα ὁ ὁποῖος «δὲ ν τ ε λ ε υ τ ᾶ» καὶ τὸ πῦρ τὸ ὁποῖον «δὲ ν σ θ ε ν ν ι τ α ι»; (κατὰ Μάρκον κεφ. θ' § 44) **Ποῶν ὄφελος θὶ φέρῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ ὑπέριμετρον τῶν πόνων μου;** Ἡ ἀπάντησις ἐπ' αὐτῶν τῶν ἐρωτήσεων εἶνε ὅτι ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς τῶν ἀνθρώπων θὰ ἀπωλεσθῆ, παρὰ τὴν γενομένην Λύτρωσιν. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ θνήσκοντος Λυτρωτοῦ, οἱ ὁποῖοι ἐδλεπον τὰ πάντα, ἐδλεπον καὶ τὰ πλήθη αὐτά, τὰ ὁποῖα θὰ ἔμειναν, εἰς ἰδίαν ἀφορμῆς, ἀλύτρωτοι, ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησαν νὰ ἀκούσουν καθόλου περὶ τῆς ἐπιστροφῆς των εἰς τὸν Θεὸν καὶ τῶν μέσων τῆς εὐσπλαχνίας, τῶν πολυτίμων αὐτῶν καρπῶν τῆς Λυτρώσεως καὶ ἀτίκρυσαν αὐτά. Δι' αὐτοὺς τοὺς δυστυχεῖς ἰσχύει ὁ θρηγὸς Του **«Μεταίως ἐκοπίασα εἰς οὐδὲν, καὶ εἰς μάτην ἀνάλωσα τὴν δύναμίν μου»** (Ἠσαΐας κεφ. μθ' § 4). «Δι' ὄλους ὑποφέρω τρομερὰ βασάνια, δι' ὄλους θνήσκω ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, δι' ὄλους ἔχω εὑρεῖ μίαν ὑπερτάτην Λύτρωσιν, ἀλλὰ τόσοί πολλοὶ μένου ἀλύτρωτοι καὶ πίπτουν εἰς τὴν ἄβυσσον τῆς αἰωνίου καταστροφῆς: Μεταίως ἐκοπίασα, εἰς οὐδὲν, καὶ εἰς μάτην ἀνάλωσα τὴν δύναμίν μου...» Ὅποια ἀπειρος λύπη τῆς καρδίας τοῦ Λυτρωτοῦ μᾶς φανεράνεται ἀπὸ αὐτὸν τὸν θρηγὸν! Καὶ εἶναι τόσον δικαιολογημένος αὐτὸς ὁ πόνος τῆς ψυχῆς Του...

(ἔπεται συνέχεια)